

LIETUVIŲ FONDO LAUREATAS –
VYTAUTAS LANDSBERGIS

Lietuvių fondo dr. Antano Razmos vardo visuomeninė 25,000 dol. premija 2004 metais paskirta Vytautui Landsbergiui.

Šiai premijai gauti iki 2004 m. birželio 30 d. buvo pasiūlyti 28 kandidatai (16 asmenų ir 12 organizacijų) iš Anglijos, Australijos, JAV, Kanados ir Lietuvos. Juos siūlė 53 asmenys ir 8 organizacijos iš Argentinos, Australijos, JAV, Kanados, Lietuvos ir Vokietijos. Visus gautus pasiūlymus su pridėtais dokumentais, kandidatų biografijomis bei paaiškinimais, kodėl tuos kandidatus siūlo ir už kokius visuomeninius darbus bei laimėjimus siūlo, peržiūrėjo, vertino ir balsavo premijos 6 asmenų komisija. Ją sudarė Vilniaus universiteto rektorius prof. habil. dr. Benediktas Juodka, Amerikos lietuvių klubo St. Petersburge, Floridoje, pirmininkė Angelė Karnienė, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė Dalia Kuodytė, prof. dr. Julius Šmulskštys, prof. habil. dr. Antanas Tyla ir LF tarybos narys bei komisijos pirmininkas Vytautas Kamantas.

Premijos komisija rugsėjo 10 d. nusprendė ir rekomendavo Lietuvių fondo tarybai, kad už didelius visuomeninius darbus bei laimėjimus atkuriant Lietuvos nepriklausomybę, išvaduojant Lietuvą iš sovietinės okupacijos ir ją stiprinant atkuriamuoju laikotarpiu, saugant bei ginant lietuvių ir einant valstybingumo stiprinimo keliu, yra prasmingiausia skirti Lietuvių fondo dr. Antano Razmos visuomeninę premiją buvusiam Lietuvos Sąjūdžio Seimo Tarybos pirmininkui, Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos – Atkuriamojo Seimo pirmininkui, ir dabartiniam Europos Sąjungos parlamento nariui prof. habil. dr. Vytautui Landsbergiui.

Lietuvių fondo taryba rugsėjo 14 d. posėdyje pritarė ir patvirtino premijos komisijos rekomendaciją. Kitą dieną LF tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma telefonu pranešė žinią laureatui ir pakvietė jį atvykti į LF tradicinę vakarienę Lemonte (prie Čikagos) 2004 m. lapkričio 6 d. atsiimti šios premijos.

Laureatas Vytautas Landsbergis yra gimęs 1932 m. spalio 18 d. Kaune, architekto Vy-

tauto Landsbergio-Žemkalnio ir akių gydytojos Onos Jablonskytės –Landsbergienės šeimoje. 1955 m. baigė Valstybinę konservatoriją, 1969 m. apgynė disertaciją “M.K.Čiurlionio kompozitoriaus kūryba”. 1978-1980 m. buvo Lietuvos Muzikos akademijos profesorius. 1994 m. apgynė habilituoto daktaro disertaciją. V. Landsbergio žmona yra Gražina Ručytė-Landsbergienė, pianistė, Lietuvos Muzikos akademijos profesorė. Dvi dukros – Jūratė ir Birutė taip pat muzikės. Sūnus Vytautas yra literatas ir filmų režisierius.

Tai jau ketvirtoji metinė Lietuvių fondo dr. Antano Razmos vardo premija. Pirmoji – Švietimo premija- 2001 metais buvo paskirta Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje, antroji – Kultūrinė muzikinė – 2002 m. teko Valstybiniam Vilniaus kvartetui, trečioji – Mokslinės medicinos – 2003 m. buvo įteikta Kauno Medicinos universiteto Biomedicininii tyrimų institutui ir jo vadovui dr. A. Dumčiui. LF Pelno skirstymo komisija per praėjusius keturis metus skyrė po 25,000 dol. šioms premijoms. *Lietuvių fondo inf.*

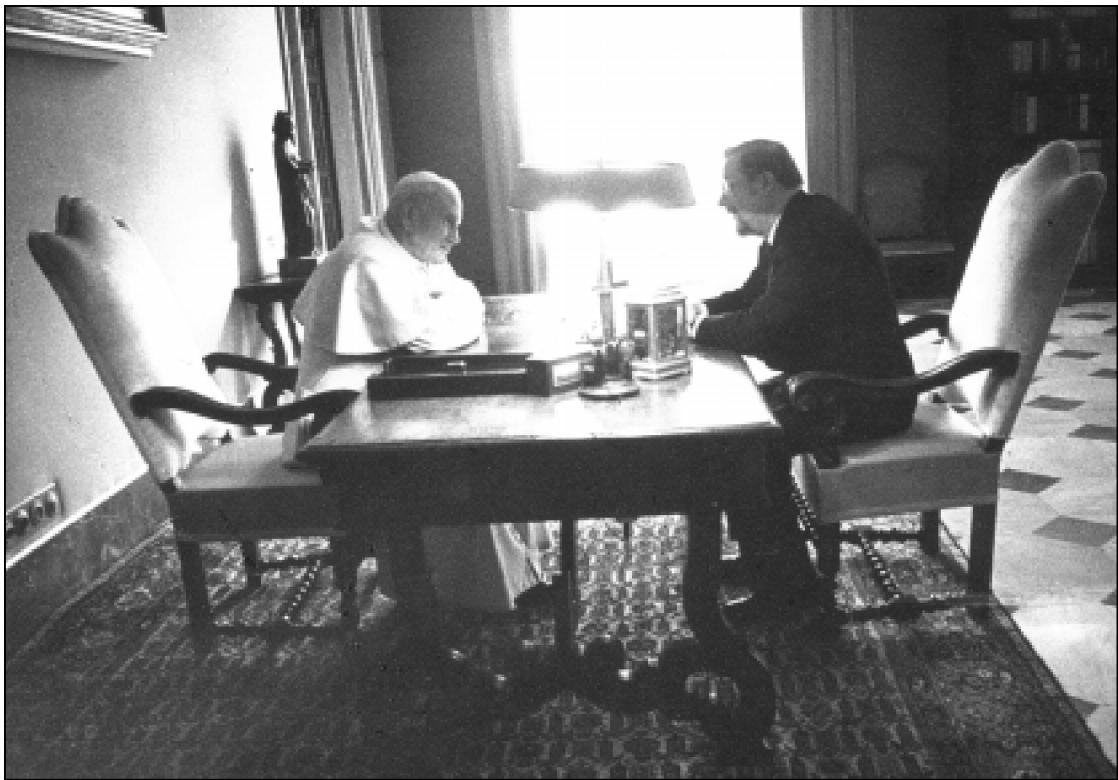
BALTIJOS ORO ERDVĖ SAUGOS BRITAI

NATO Taryba buvo informuota, kad Didžioji Britanija turėtų perimti Baltijos oro erdvės patruliavimą iš Danijos karališkųjų oro pajėgų. Didžiosios Britanijos orlaivių dislokavimo techniniai klausimai ir tikslų operacijos perėmimo data turės būti išspręsti iki spalio vidurio, sakoma Krašto apsaugos ministerijos pranešime spaudai.

Pasak ministro Lino Linkevičiaus, danai kiek pratęs savo misiją, kad nebūtų pertraukos patruliuojant Baltijos šalių oro erdvę, kol patruliavimą perims britai.

Pasak L.Linkevičiaus, britų ir lietuvių ekspertai šiomis dienomis apžiūrėjo Zoknių oro uostą ir priėjo išvados, kad iki spalio vidurio galima išspręsti kai kurias technines problemas, dėl kurių britai buvo linkę atsisakyti Baltijos šalių oro erdvės patruliavimo misijos.

Problema dėl Baltijos šalių oro erdvės patruliavimo iškilo po tai, kai Didžioji Britanija atsisakė perimti iš Danijos oro

Popiežius Jonas Paulius II kalbasi su Lietuvos Respublikos Atkuriamojo Seimo pirmininku – faktiniu Lietuvos valstybės prezidentu Vytautu Landsbergiu Vatikane 1991 m. *Romualdo Požerskio nuotr.*

LIETUVA RAGINA MASKVĄ IŠDUOTI MEDININKŲ KALTININKUS

Maskva, rugsėjo 23 d. (BNS) Lietuva vėl oficialiai paragino Rusiją laikytis dvišalės teisinės pagalbos sutarties ir padėti Lietuvai patraukti atsakomybėn besislapstančius Medininkų žudynių kaltininkus.

Ragimą padėti suimti ir nuteisti asmenis, kurie prieš 14 metų pasienyje su Baltarusija sušaudė 7 Lietuvos pareigūnus, Rusijos užsienio reikalų viceministrui Vladimirui

Čižovui perdavė Lietuvos URM sekretorius Albinas Januška per judviejų susitikimą Maskvoje.

A.Januška *BNS* sakė išgirdęs Rusijos UR atstovų pažadą "išsiaiškinti aplinkybes".

Pastaruoju metu tai ne pirmas viešas Lietuvos raginimas Rusijai išduoti Medininkų žudynių kaltininkus - praėjusią savaitę Europos Parlamente Lietuvos atstovas Vytautas Landsbergis apkaltino Rusiją slepiant Lietuvos muitininkų žudikus.

Rusija iki šiol atsisako išduoti asmenis, 1991 metų liepos 31-osios naktį nušovusius septynis Lietuvos muitinės ir policijos pareigūnus Medininkų poste prie sienos su Baltarusija.

Lietuva teigia žinanti, kad žudikai gyvena Rusijoje ir yra globojami jos valdžios, kuri atsisako bendradarbiauti su Vilniumi dėl teisingumo įvykdymo.

Lietuvos ir Rusijos URM atstovų susitikime Maskvoje taip pat aptartas ES ir Rusijos bendradarbiavimas skatinant Karaliaučiaus srities socialinę bei ekonominę plėtrą, keleivių, prekių ir karinio tranzito į tą sritį praktiniai aspektai.

Aptariant dvišalio bendradarbiavimo klausimus Rusijos pusė buvo paraginta paskirti Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybės komisijos pirmininką bei jos narius, pranešė Lietuvos URM. Taip pat buvo aptarti sienos demarkavimo, pasienio infrastruktūros modernizavimo, transporto ir aplinkosaugos klausimai.

S. JASTRŽEMBSKIJ
NEATSIMENA
MEDININKŲ
ŽUDYNIŲ

Maskva, rugsėjo 23 d. Prieš Rusijoje įvyksiantį ES ir Rusijos partnerystės sutarties svarstymą, Rusijos prezidento patarėjas santykiams su Europos Sąjunga Sergej Jastržembskij Briuselyje Europos parlamento Užsienio reikalų komiteto nariams dar sykį priminė, jog Rusijos netenkina krovinių tranzito sąlygos per Lietuvą ir kad Lietuvos muitinės procedūros per griežtos. Jis ragino EP nepamiršti ir diskriminuojamų, Rusijos manymu, Latvijos ir Estijos rusakalbių. Tačiau aukšto Rusijos pareigūno atmintis sutriko, kai jis buvo paklaustas, ar Rusija, pradėjusi aktyviai kovoti su terorizmu, neketina išduoti Lietuvai Rusijoje besislapstančių teroristų – 1991 metų Medininkų žudynių kaltininkų.

Atsakydamas į *Lietuvos radijo* klausimą, aukštas Rusijos pareigūnas sakė tiesiog neatsimenaš, kas ten buvo įvykę. O jei ir buvo, tai, pasak Jastržembskij, greičiau kriminalinių nusikaltėlių, o ne teroristų darbas.

Prezidento Vladimir Putin patarėjo manymu, šių nusikaltėlių išdavimo Lietuvai klausimas turėtų būti sprendžiamas pagal tarptautinius susitarimus, tačiau vėl negalėjo prisiminti, ar Rusija turi pasirašiusi su Lietuva tarpusavio teisinės pagalbos sutartį. *Lietuvos radijas*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Grigaravičiaus pareiškimas - neatleistina klaida. Apie nusikalstamų struktūrų mėginimus daryti įtaką Seimo rinkimų rezultatams viešai prabilęs policijos generalinis komisaras Vytautas Grigaravičius padarė "neatleistiną klaidą". Taip, kalbėdamas iš Amerikos "*Žinių radijui*", pareiškė prezidentas Valdas Adamkus. Jo patarėja Toma Birmontienė patikino, kad kritika nereiškia, jog prezidentas abejoja V.Grigaravičiaus tinkamumu eiti savo pareigas.

"V. Grigaravičiaus pareiškimas ir veiksmai mus čia nustebino. Manau, tai yra labai rimtas pareiškimas. Jis turėjo būti ne viešinamas spaudai - reikėjo valstybės institucijų, kurioms ta informacija turėjo būti perduota, žingsnių. Manau, padaryta neatleistina klaida. Taip pat manau, kad šis reikalas bus teigiamai išspręstas", - sakė valstybės vadovas. Jo žodžiais, su nusikalstamomis struktūromis susijusių asmenų dalyvavimas Seimo rinkimuose - demokratinėje valstybėje netoleruotinas reiškinys. Prezidento nuomone, į šį reiškinį buvo sureaguota neprofesionaliai. "Jeigu tokie dalykai vyksta prieš rinkimus, reikia imtis visų įstatyminių priemonių, kad jie nebūtų įteisinti. Taigi gerai, kad į tuos reikalus žiūri, juos stebi atitinkamos įstaigos, bet šito reikalo išbaigimas - neprofesionalus, netinkamas", - pažymėjo V. Adamkus.

Prezidento patarėja Toma Birmontienė patikino, kad šalies vadovo kritika nereiškia, jog jis abejoja generalinio komisaro tinkamumu eiti savo pareigas. "Tačiau pastarųjų dienų įvykiai verčia manyti, kad kai kurių teisėsaugos institucijų vadovų sprendimas viešai pateikti tam tikrą informaciją vertintinas kaip dalyvavimas politinėje kampanijoje", - pažymėjo T. Birmontienė. Pasak jos, V. Grigaravičiaus klaida galima vadinti netinkamai pasirinktą formą pranešti apie su nusikalstamu pasauliu siejamus kandidatus į Seimą, mat tai sukėlė stiprią visuomenės reakciją ir nerimą. "Teisėsaugos pareigūnai visų pirma turėtų užsiimti prevencija, o ne visuomenės gąsdinimu, - kalbėjo patarėja. - Tokia informacija visų pirma turėjo pasiekti aukščiausius šalies pareigūnus, bet tai nereiškia, kad informacija neturėjo pasiekti ir visuomenės".

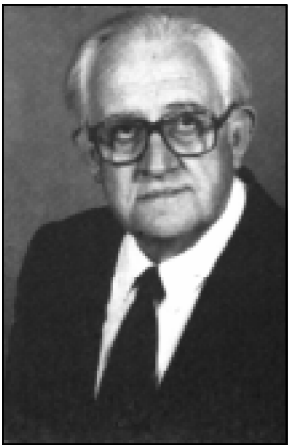
V. Grigaravičius Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariams pripažino neturėjęs viešai kalbėti apie į Seimą patekti norinčius asmenis, kurie įtariamai ryšiais su nusikalstamu pasauliu, bet kartu tikino negalėjęs to nutylėti. Sušaukti specialų parlamentinio komiteto posėdį paskatino V. Grigaravičiaus pavišinta informacija, esą Kauno nusikalstamo pasaulio atstovai, siekdami legalizuotis, imasi ne tik teisėto verslo, bet ir finansiskai remia jiems parankius kandidatus į Seimą. Policijos departamento vadovas, pripažinęs, kad apie tai pranešti pasirinko ne visai tinkamą formą, patikino, kad kitaip elgtis negalėjo. "Negaliu tylėti, matydamas, kas iš tiesų vyksta. Bet nemetu šešėlio nė ant vienos politinės partijos vadovo, gal jie net nežino, kad už jų slypi nuo nusikalstamų struktūrų priklausomi asmenys", - posėdyje kalbėjo pareigūnas. Jo sprendimas apie pastebėtas tendencijas pirmiausia informuoti A. Paulauską papiktino Vyriausybės, kuriai yra pavaldi policija, atstovus - ministrą pirmininką Algirdą Brazauską ir vidaus reikalų ministrą Virgilijų Bulovą. Tačiau V. Grigaravičius teisinosi negalėjęs apie tai nepranešti Seimo vadovui, kadangi susitikimas įvyko šio iniciatyva.

Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK) nebuvo perduotos kandidatų į Seimą, įtariamų ryšiais su nusikalstamu pasauliu, pavardės. Pasak VRK pirmininko Zenono Vaigausko, atsisakyti tokių ketinimų nutarta po Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinio direktoriaus Arvydo Pociaus surengto pasitarimo. "Šiame pasitarime kėliau klausimą, ar gauname informaciją, kurią galime skelbti, arba iš viso jos negauname. Sprendė tie, kurie yra tos informacijos šeimininkai. Jų nuomone, ten nėra tos informacijos, kurią galima būtų skelbti", - sakė *Eltai* Z. Vaigauskas. Ta slapta medžiaga, Z. Vaigausko nuomone, liks tirti VSD, policijai, gali būti perduota prokuratūrai. VRK vadovo manymu, Policijos departamentas, galbūt ir Valstybės saugumo departamentas turėtų prisiimti sau atsakomybę už tai, kad buvo pradėta skelbti informacija, kurios nereikėjo skubiai skelbti ir tai yra "savotiškas jų garbės reikalas".

Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) turėtų būti nepriklausoma, kitaip kova su korupcija aukščiausiuose valdžios sluoksniuose gali būti suvaržyta, teigia Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. Taip parlamento vadovas teigė Žinių radijo laidoje "Pozicija", komentuodamas Ministro pirmininko Algirdo Brazausko mintį, esą STT turėtų būti atskaitinga Vyriausybei. Praėjusią savaitę toje pačioje laidoje premjeras motyvavo šį teiginį tuo, kad už saugumą atsako Vyriausybė, todėl jai turėtų būti pavaldžios ir atitinkamos institucijos.

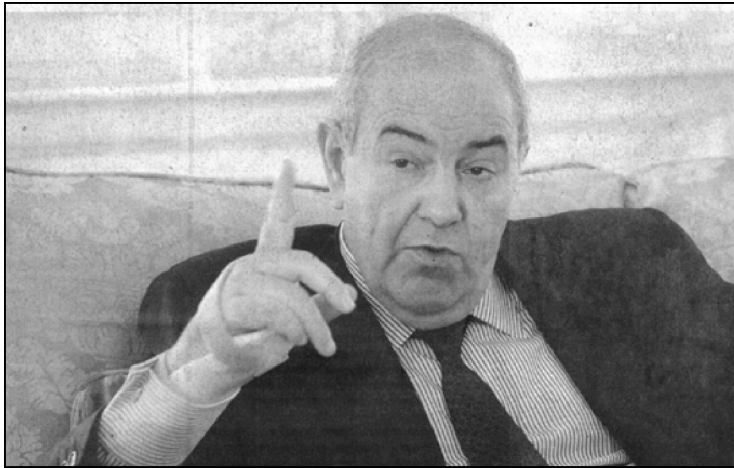
Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Prezidentas George W. Bush paprašė Kongreso 3.1 milijardo dolerių padėti Floridai padengti nuostolius, kuriuos sukėlė keli uraganai, kurie sekė vienas kitą. Po uragano "Charley", ėjo žiaurus uraganas "Frances". Kiek mažiau sugriovė tropikų audra "Gaston", po to atkeliavo "Ivan", pramintas "Baisiuoju". Jis nuskubėjo toliau per šiaurinę Floridą, paliesdamas kaimynines valstijas: Alabama, Georgia, Louisiana. Didžiulės bangos apgriovė Interstate 10 vieškelio tiltą. Jau pirmom "Ivan" dienomis Floridoje žuvo 14 žmonių, du – Mississippi, du Georgia, Louisiana keturi mirė jau evakuoti iš pavojingų vietų į saugesnes. Draudimo bendrovės jau suskaičiavo, kad padaryti nuostoliai sieks apie 10 milijardų dolerių.

Irako laikinosios vyriausybės ministras pirmininkas dr. Ayad Allawi rugsėjo 23 dieną tarėsi su JAV prezidentu George Bush ir kalbėjo JAV Kongrese, o rugsėjo 24 d. Jungtinėse Tautose.

AP

FEMA (Federal Emergency Management Agency) pripažįsta, kad prezidento Bush prašymas sudaro jautrų politinį klausimą, nes Florida yra nemaža balsuotoja artėjančiuose prezidento rinkimuose. Jos gubernatorius yra prezidento brolis. Pakartotinai prašyta ir gauta parama sukelia įvairių kalbų.

Uraganas "Ivan" palietė devynias Karibų jūros valstybes, ten žuvo apie šimtas žmonių. Labai nukentėjo britų teritorija Cayman salos, paliesta Kubos sala ir Venecuela. Dominikos respubliką uraganas palietė prieš pasisukdamas į Meksikos įlanką. Sostinėje Santo Domingo jūroje paskendo keturi vaikai, pagriebti vienos milžiniškos bangos. Daug

URAGANAI SIAUČIA

nuostolių pergyveno Barbados ir Trinidad. Be pastogių liko apie 60 nuošimčių žmonių. Grenados katalikų vyskupas Vincent Darius pranešė telefonu iš Grenados, kad galingas uraganas gerokai palietė katalikų pastatus: bažnyčias, vienuolynus, mokyklas. Prieš atsisukdamas į Kubą, "Ivan" užmušė 47 žmones. Raudonasis Kryžius paskelbė, kad saloje gyveno 90,000 gyventojų. Apie 60,000 liko be pastogių. Apie 90 % liko be namų. Vyskupas pasiskundė, kad salos katedra prarado savo stogą.

Floridos gubernatorius Jeb Bush pasiskundė spaudai, nežinąs, kodėl valstiją kankina tie uraganai. Jo patarėjas sakė, kad užtruko 80 metų, kol Florida sutvarkė savo elektros laidų įvedimą, o dabar užtruko vos 8 valandas ir šimtai tūkstančių elektros bendrovės Gulf Power Co. neteko savo klientų ir vartotojų. Atstatyti elektros energijos tinklą užtruks gal tris savaites.

Mokslininkai jau spėlioja, iš kur atsirado ta uraganų banga? Per šalia jau minėtų milžiniškų audrų, neužmirštant neseniai praėjusio uragano "Alex", jau gavo savo pavadinimą "Jeanne". Specialistai jau turi pavadinimus: "Bon-

kalbėjo arkivyskupas Sako savo laiške ekumeninės konferencijos metu rugsėjo 10 dieną, pabrėžęs, kad Amerikai pavyko pašalinti brutalų Irako diktatorių, bet to negana. Ateities Irakas galėtų pasimokinti tvarkos ir demokratinio sugyvenimo iš krikščionių, pasakė arkivyskupas Sako.

Rugsėjo pirmoji pusė Irake pasireiškė smurto veiksmais. Per tris dienas Bagdade buvo nužudyti 59 žmonės. Savižudžiai ir gerai ginkluoti demokratijos šalininkai Bagdade puolė irakiečius policininkus, kurie veikė laikinojo Irako premjero žinioje. Sužeistų ar žuvusių irakiečių buvo 114, Chaosas viešpatavo nežiūrint laikino premjero Ayad Allawi priežiūros ir amerikiečių paramos.

Irakiečiai Ramadi mieste skelbė, jog jie tikisi, kad Amerikoje prezidentu vėl bus perrinktas George W. Bush. Minios to ir tikisi, šaukdamos, kad Bushas yra "šuo". Tarp balandžio mėnesio 2003 metų ir gegužės 2004, Irake buvo nužudyti 710 irakiečiai policininkai. Iš viso naujos valdžios žinioje dirbo 1300 rekrutų, norinčių tarnauti policijoje.

Amerikos Armijos atsargos dalinių viršininkas generolas James Helmly susitikime su korespondentais pripažino, kad "esame kare, kuriam 205,000 kareivių atlieka uždavinius, kuriems laikini kareiviai nėra tinkamai paruošti". Armijos atsarginė gvardija šiuo metu turi aktyvioje tarnyboje 38,500 karių. Jie jau turėjo po 12 mėnesių aktyvios tarnybos, kuri dvigubai pratęsė taikos priežiūros laikotarpį už kareivius Bosnijoje ar Kosove. Generolas pasakė, kad šiuo metu atsargos kariai nesiunčiami į karo lauką, bet padeda karo ligoninėse, šoferiauja, saugo vieškelius, tiltus, padeda treniruoti irakiečių armijos naujokus ir bet kada gali būti užpulti islamo partizanų kareivių. Dar šių metų spalio pabaigoje 800 amerikiečių armijos atsarginių atvyks padėti Tautinės gvardijos kariams padėti paruošti irakiečių kariuomenę kaip naudoti karo mokslo paslaptis.

Bagdade premjeras Iyad Allawi pasakė, kad Irake sausio mėnesį įvyks demokratiniai balsavimai. Šiuo metu yra problemų, tačiau mes jas nugalėsime, kalbėjo premjeras, nurodydamas, kad 300,000 teroristų nepakeis 25 milijonų tautos valios, sakė Allawi.

SMURTO VEIKSMAI IRAKE

Paliestos Virginijos bažnyčios. Arkivyskupas Lous Sako, veikias iš Kirkuko, pareiškė abejojimą JAV, ar išaugins Irake demokratinę vyriausybę, įves dialogą ir pagarbą taikai. Jei to nebus, dialogo nebus, tai Amerika ir jos sąjungininkai praras pasaulį visą pagarbą, pasitikėjimą ir liks dabar įsigalėjusi absurdiška padėtis. Taip

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

AMERIKAI TARPTAUTINĖ PARAMA NEDIDĖJA

Šiuo metu nebekalbama apie pergalę Irake, o jei kalbama, tai susilaikant ir su nemažu atsargumu. Dabar svarstoma, kaip sumažinti Jungtinių Amerikos Valstijų nuostolius ir pradedama ieškoti būdų garbingam pasitraukimui. Jau daug mėnesių JAV patiria politines, karines bei moralines nesėkmes. Karinis pasipriešinimas kasdien didėja.

Irako sukilėliai, Husseino šalininkai, negalintys priversti savo tautiečių ir vyriausybės atsisakyti bendradarbiavimo su amerikiečių vadovaujama karine koalicija, keršija jiems kruviniausiais būdais. Siaubingi sprogimai drebina Irako sostinę Bagdadą, žūsta šimtai žmonių visame krašte, sukilėliai nukerta galvas, palikdami kūnus prie kelio, kad amerikiečių kariai pamatytų. JAV pajėgos galėtų sutramdyti irakiečių sukilėlius, bet per tokį puolimą galėtų žūti tūkstančiai civilių žmonių, o nušautus irakiečius pakeistų kiti ir pasipriešinimas dar labiau sustiprėtų.

Amerika politiškai pralaimi beveik visuose frontuose. Kitos valstybės atsisako padėti ir Irake turinčios savo karius žada išvesti. Žinių agentūros AFP paskelbtame pranešime teigiama, kad apklausus irakiečius, maždaug 90 proc. amerikiečius laiko okupantais, bet ne išvaduotojais. Vyksta ir nesutarimas Irako gyventojų tarpe: kurdai reikalauja didesnių autonomijos teisių, tačiau šiitai ir sunitai priešinasi. Be to, kurdai ir šiitai sutaria religiniu atžvilgiu ir įtaria sąmokslu valdžią norint sugrąžinti Sadamo sunitus. Washingtonas atsidūrė sunkiai išsprendžiamose sąlygose. Prie politinių bėdų prisidėjo dar ir nuotraukos iš Abu Graib kalėjimo, kurios pakirto JAV moralinį autoritetą. Tuo pasibaisėjo ne tik irakiečiai ir pasaulis, nes irakiečių vyrų pažeminimas, išniekinimas ir kankinimas atskleidė amerikiečių veidmainiškumą apie skelbiamą laisvę ir Irako išvadavimą. Nebetikima prez. G. Bush, kuris nesuradęs jokių masinio naikinimo ginklų, aiškina, kad Sadamo žudynės pateisino Irako invaziją.

Washingtonas manė, kad jo politika yra tokia teisi, kad jai pritars visi irakiečiai ir paklus okupacinei valdžiai, o JAV kariai lengvai nugalės Sadamo karius, nepaisant, kad JAV besąlygiškai remia Izraelio agresyvią politiką prieš Palestiną, kuriai arabų kraštai nepritaria. Irako valdymas patikėtas Pentagonui, bet ne Valstybės departamentui, taigi – kariškiams. Amerikiečiai nebeatgaus irakiečių pasitikėjimo. Daugelis politikų pritaria pasilikimui Irake, kadangi staigus pasitraukimas galėtų privesti prie partizaninio karo Irake. Radikalieji musulmonai to ir nori.

Amerikos karinės pajėgos galėtų lengvai sutriuškinti Irako opoziciją, bet Washingtono vyriausybė to nenori daryti, nepaisant, kad JAV politinė galia nebepasitiki net sąjungininkai. Ateityje JAV Kongresas tikrai nebepritars naujam puolimui, bet reikalaus, kad pritartų tarptautinė visuomenė. Dabar pakirstas JAV dorovinis autoritetas. Atsiranda duomenų, kad ir vyresni pareigūnai žinojo, kas vyko Abu Graib kalėjime, bet nieko nedarė sustabdyti. Amerika ir toliau kalbės apie žmogaus teises ir orumą, bet musulmonai ja nebetikės. Vienašališka politika baigiasi be laimėjimo. Transatlantinė vienybė aižėja. Europa, kaip ir prieš II-ąją pasaulinį karą, linkusi ramiai pagyventi.

S. Tūbėnas

VALDAS ADAMKUS:

LIETUVA PASIRENGUSI PRISIDĖTI PRIE JT PASTANGŲ

New York, NY, rugsėjo 23 d. (ELTA). Lietuva yra pasirengusi prisidėti prie Jungtinių Tautų pastangų kovojant su šiuolaikinio pasaulio iššūkiais - terorizmu, skurdu, neraštingumu.

Tai vykstančioje 59-ojoje JT Generalinės Asamblėjos sesijoje rugsėjo 22 d. sakė prezidentas Valdas Adamkus.

Lietuvos prezidentas savo kalboje pabrėžė, jog terorizmui įveikti gyvybiškai būtini solidarumas ir partnerystė, o terorizmo neįmanoma pateisinti. Terorizmo grėsmė nepaiso valstybių sienų, religijų ar tautybių. Kova su terorizmu turi tapti visų JT tautų prioritetu. “Terorizmo neįmanoma pateisinti. Kovoje su terorizmu neleistinas joks atlaidumas ir jokie pateisinimai”, - pabrėžė V.Adamkus.

Irake laisvus rinkimus temdo beveik kiekvieną dieną griaudėjantys sprogimai, o saugumas šiame regione dar toks pažeidžiamas, jog JT turėtų ten ir vėl imtis pagrindinio vaidmens. Artimuosiuose Rytuose aukų skaičius ir to-

liau didėja, o Darfūro krizė pasaulį privertė prisiminti žodį genocidas. V. Adamkus paragino JT žengti “dar vieną mylią” sprendžiant šiuos ir kitus pasauliui tenkančius iššūkius. Pasak prezidento, JT turi vaidinti lemiamą vaidmenį kuriant visuomenes, sugėbančias eiti teisingo valdymo keliu, gerbiančias žmogaus teises ir pripažįstančias įstatymo viršenybę. “Mes privalome turėti galimybę įsikišti, jei reikia užkirsti kelią masiniams žmogaus teisių pažeidimams”, - kalbėjo šalies vadovas.

Tarptautinei bendrijai grėsmę vis dar kelia masinio naikinimo ginklų platinimas, tarptautinis organizuotas nusikaltamumas ir pavojingų ligų plitimas. Todėl kova su šiomis negandomis privalo būti visuotinė, nuolatinė ir sisteminga. Jis taip pat pabrėžė būtinybę toliau kovoti su skurdu ir bado epidemijomis pasaulyje, kur beveik milijardas žmonių pragyvenimui išleidžia mažiau nei vieną JAV dolerį per dieną, o taip pat gerinti moterų ir vaikų gyvenimo kokybę. Pa-

sak V. Adamkaus, taika ir vystymasis žengia koja kojon ir ši sąjunga turėtų geriau atsispindėti pasaulio dienotvarkėje. Lietuva, sakė prezidentas, yra pasirengusi dvišaliu ir daugiašaliu lygiu prisidėti prie Tūkstantmečio tikslų įgyvendinimo ir pasidalinti savo reformų patirtimi

Narystė išsiplėtusioje Europos Sąjungoje ir NATO, Lietuvai leis imtis aktyvesnio vaidmens tarptautinio saugumo reikaluose, būti tarptautine donore.

Lietuvos prezidentas taip pat paragino suteikti Jungtinėms Tautoms daugiau galių kovojant su globalinėmis grėsmėmis ir iššūkiais bei pritarė JT reformoms.

“Lietuva tvirtai pritaria siūlymui užtikrinti platesnį atstovavimą JT Saugumo Taryboje ir didesnę Tarybos atsakomybę”, - sakė V.Adamkus.

Jis taip pat pasisakė už JT Ekonominių ir socialinių reikalų tarybos stiprinimą. Lietuva siekia tapti šios Tarybos nare 2005-2007 metų kadencijai.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

— Keliais sakiniais —

• **Rusijos prezidentas** Vladimir Putin, sukviėtęs miestų burmistrus, pasakė piktą kalbą apie Čečėnijos teroristus, kurie žudo Rusijos žmones. Jis kaltino Vakarų pasaulį, kad jie skirsto terorizmą į kelias dalis. Jie ragina Rusiją pradėti su čečėnais taikos derybas, lyg skirstydami teroristus į teroristus, kurie yra “mūsų” ir “jūsų teroristai”. Dar toks teroristų dalinimas turi ir “nuosaikus” ir “radikalus”, kalbėjo Putin, sakydamas, kad jokių derybų su teroro jėgomis nebus. Teroro jėgos bus persekiojamos, kiek leidžia Konstitucija ir tarptautinės taisyklės.

• **Amerikos naftos** vamzdžių sabotazą vykdo patyrę sprogmenų vartotojai. Apylinkė šalia Kirkuk miesto vėl apsidengia juodais dūmais. Inžinieriai įtaria, kad patys kurdai sustabdo naftos tekėjimą, nes nafta teka per Tigro upę į Turkiją į naftos eksporto įrengimus. Nevalyta nafta neseniai buvo parduo-dama po 40 dol. už statinę. Tokia kaina labai pakėlė pasaulyje naftos kainas. Diktatoriaus Saddam laikais Irakas labai saugojo vamzdžių linijos įrengimus. Dabar liniją saugo patys irakiečiai.

• **Šiaurinėje Korėjoje** buvo susprogdintas branduolinės bombos užtaisas. Šiau-

rinė Korėja tvirtina, kad sprogimas nebuvo ginklo bandymas, o reikalingas statant hidroelektrinę jėgainę, kuri duos šaliai užtvanką.

• **Amerikos** mokslininkai studijuoja šiuometinę uraganų kilmę. Sakoma, kad pasaulyje uraganams susiformuoti ir padaryti tiek pavojingų nuostolių turi įtakos ir globalinis atšilimas. Jis pakelia oro taršą, dūmų kiekį, kylantį iš pramonės kaminų ir daugybės automobilių dūmų. Laukiama, kad šį šimtmetį atšilimas šiek tiek prisidės, tačiau nedaug. Federalinis meteorologas paskelbė, kad dabartinis uraganų kiekis ir galingumas gali būti laikinas, bet gali tęstis dar 10 ar 40 metų. Gyventojai turi būti pasirengę priimti drėgmės ir kitus klimato pasikeitimus.

• **Arabų lyga** savo suvažiavime paragino Siriją pasitraukti ir išvežti iš Lebano savo kareivius. Lygos suvažiavime dalyvavo ir Egipto prezidentas Honi Mubarak. Jungtinės Tautos per sekretorių Kofi Annan pasakė apie Sudane persekiojamus juodus gyventojus, kad jų kas mėnesį miršta po 10,000.

• **Jungtinių Tautų** sekretorius Annan piktai pasakė, kad Amerikos ir jos sąjungininkų invazija Irake yra nelegali.

• **Rusijos** prezidentas Vladimir Putin atleido iš pareigų Šiaurinės Osetijos federalinės

saugumo tarnybos vadovą Valeryj Andrejev, kuriam teko išspręsti mokyklos įkaitų krizę Beslan mieste. Iš pareigų pasitraukė ir Šiaurės Osetijos Vidaus reikalų ministras Kazbek Dzantijev. Prezidentas paskelbė, kad ateityje Rusijos gubernatoriaus paskirs jis pats, jie nebus renkami, bet skiriami. Išgirdęs, kad Europos šalyse pasigirdo kritika dėl tokių pakeitimų, Putin pasakė: ne jūsų reikalas.

• **Vengrijos** finansų ministras Tibor Draskovics pakėlė šalies biudžeto deficitą iš 4.6% iki 5.3%. Naujoji vyriausybė nuramino rinką, kad ji paliks vyriausybėje tą patį ministrą. Naują premjerą patvirtino vengrų Parlamentas. Juo tapo Ference Gyuresany.

• **Islandijoje** valdžios vietomis pasikeitė 13 metų premjeru buvęs David Oddson su užsienio reikalų ministru Halldor Asgrimsson.

• **Rusija**, neoficialiais duomenimis, pirmą kartą išbandė naujai sukurtą tarpžemyninę raketą "SS-N-30 Bulava". Raketa buvo paleista Baltojoje jūroje iš atominio povandeninio laivo "Dmitrij Donskoj", sužinota iš karinio jūrų laivyno šaltinių. Balistinė raketa, anot šių duomenų, pataikė tiksliai į taikinį. Šios raketos veikimo nuotolis yra iki 10 tūkst. kilometrų. Ji gali nešti iki dešimties atskirai valdomų branduolinių užtaisų.

JAV Valstybės sekretorius Colin L. Powell įteikė Lietuvos Respublikos ministrui pirmininkui Algirdui Brazauskui NATO sutarties ratifikavimo raštus Lietuvai tapus visateise nare. *NATO nuotr.*

LIETUVA RAGINA MASKVĄ IŠDUOTI MEDININKŲ KALTININKUS

Lietuva vėl oficialiai paragino Rusiją laikytis dvišalės teisinės pagalbos sutarties ir padėti Lietuvai patraukti atsakomybėn besislapstančius Medininkų žudynių kaltininkus.

Raginimą padėti suimti ir nuteisti asmenis, kurie prieš 14 metų pasienyje su Baltarusija sušaudė 7 Lietuvos pareigūnus, Rusijos užsienio reikalų viceministrui Vladimirui Čižovui perdavė Lietuvos URM sekretorius Albinas Januška per judviejų susitikimą Maskvoje.

A.Januška *BNS* sakė išgiręs Rusijos UR atstovų pažadą "išsiaiškinti aplinkybes".

Pastaruoju metu tau ne pirmas viešas Lietuvos raginimas Rusijai išduoti Medininkų žudynių kaltininkus - praėjusią savaitę Europos Parlamente Lietuvos atstovas Vytautas Landsbergis apkaltino Rusiją slepiant Lietuvos muitininkų žudikus.

Rusija iki šiol atsisako išduoti asmenis, 1991 metų liepos 31-osios naktį nušovusius septynis Lietuvos muitinės ir policijos pareigūnus

Medininkų poste prie sienos su Baltarusija.

Lietuva teigia žinanti, kad žudikai gyvena Rusijoje ir yra globojami jos valdžios, kuri atsisako bendradarbiauti su

Vilniumi dėl teisingumo įvykdymo.

Lietuvos ir Rusijos URM atstovų susitikime Maskvoje taip pat aptartas ES ir Rusijos bendradarbiavimas skatinant Karaliaučiaus srities socialinę bei ekonominę plėtrą, keleivių, prekių ir karinio tranzito į Karaliaučiaus sritį praktiniai aspektai.

Aptariant dvišalio bendradarbiavimo klausimus Rusijos pusė buvo paraginta paskirti Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybės komisijos pirmininką bei jos narius, pranešė Lietuvos URM.

Taip pat buvo aptarti sienos demarkavimo, pasienio infrastruktūros modernizavimo, transporto ir aplinkosaugos klausimai. *BNS*

KARIUOMENĖ PERKA APRANGOS UŽ 18 MLN. LT

Lietuvos kariuomenė skelbia konkursą aprangai už 18 mln. litų įsigyti. Kaip sakė Įsigijimų tarnybos prie Krašto apsaugos ministerijos viršininkas Sigitas Dzekunskas, apranga kariuomenei perkama visiems 2005 metams. Planuojama, kad kitais metais daugiau aprangos neprireiks pirkti.

Konkursas skelbiamas "*Valstybės žinių*" priede Informaciniai pranešimai.

Kariuomenė ketina pirkti 24,050 tūkst. vienetų galvos apdangalų, 31,670 vienetų lauko uniformų aprangos, 50

400 vienetų uniforminių drabužių ir jų priedų, 8 340 vienetų uniforminių marškinių ir palaidinių, 194 560 vienetų trikotažinių drabužių ir gaminių, 17 700 vienetų patalynės ir kitų prekių, 31 660 tūkst. porų avalynės, 35 440 vienetų ekipuotės ir ekipuotės komplektų, 111 150 vienetų siuvinėtos atributikos, 35 550 vienetų metalinės atributikos (ženklai, medaliai, sagos, t.t.), 4 500 metrų paltinių audinių.

Pirkimo procedūros pradžia - nuo lapkričio 12 dienos.

Lietuvos kariuomenėje yra per 11 tūkst. profesinės karo tarnybos ir privalomosios karo tarnybos karių. *BNS*

USPASKICH UŽMOJAI VALDYTI ŠALĮ JAU NE TOKIE DRASŪS

"*Lietuvos rytas*" rašo, kad kiek nukritus rinkimų favoritės Darbo partijos vertinimams, jos vadovas Viktor Uspaskich ėmė atsargiau kalbėti apie savo absoliučią valdžią būsimajame Seime. "Rinkimų kampanijoje pradėjo judėti ir kiti. O mes savo veiksmus šiek tiek pristabdėme. Mes suprantame, kad yra tam tikra rinkėjų agitavimo riba, kurią peržengti – gana pavojinga", - teigė milijonierius.

"Pasiekėme pakankamą žinomumo lygį ir jo tiesiog nebegalime viršyti dėl natūralios žmonių psichologijos – kad neįkyrėtume ir nesukeltume "atmetimo reakcijos", - dienraščiui sakė V.Uspaskich.

www.DELFI.lt

Rusijos pajėgos, jų pačių duomenimis, sudavė smūgi čėčėnų kovotojų tinklui. Jos suėmė 31 metų čėčėnė, kuri apmokydavo savižudžius, Grozne informavo Rusijos daliniai.

NATO PRADĖS MISIJĄ IRAKE

Briuselis, rugsėjo 23 d. (ELTA) NATO priėmė politinį sprendimą dėl karinių apmokymų centro atidarymo Irake, pranešė aljanso atstovas spaudai. "Šiandien NATO ambasadoriai priėmė politinį sprendimą dėl pagalbos Irako vyriausybei apmokant saugumo pajėgas", - žurnalistams teigė atstovas spaudai Jamesas Appathur. Jis pabrėžė, jog aljansas tiesioginiuose kariniuose veiksmuose nedalyvaus ir apsiribos karių mokymais. NATO kariai bus tiesiogiai pavaldūs aljansui, bet gaus pagalbą ir iš JAV vadovaujamų tarptautinių pajėgų, pridūrė jis.

JAV ambasadorius NATO Nichol Burns teigė, kad sprendimas, kuriuo padidinamas aljanso karių skaičius Irake nuo 40 iki beveik 300, "svarbus NATO žingsnis".

BUSH RAGINA PUTIN LAIKYTIS DEMOKRATIJOS PRINCIPŲ

JAV prezidentas George W.Bush atsargiai suformuluotame pareiškime paragino Rusijos vadovą Vladimir Putin "laikytis demokratijos principų", reikšdamas susirūpinimą dėl jo pasiūlytų politinių reformų.

Tai buvo pirmieji JAV prezidento komentarai apie V.Putin planus panaikinti tiesioginius 89 Rusijos regionų vadovų rinkimus. Siūloma, kad regionų vadovus iš prezidento pasiūlytų kandidatų rinktų vietos parlamentai.

G.W.Bush laiko V.Putin tvirtu savo sąjungininku kare su terorizmu. JAV vadovas buvo pakvietęs jį apsilankyti savo rezidencijoje Camp David ir ūkyje Texas, o 2001 metais per susitikimą su Rusijos prezidentu pareiškė "išvydęs jo sielą".

G.W.Bush padėjėjai sakė, kad jis nori atvirai išsakyti Kremlui savo susirūpinimą dėl to, kas, JAV pareigūnų nuomone, gali sustabdyti Rusijos demokratijos raidos procesą ir užkirsti kelią jai galutinai išsivaduoti iš sovietinės praeities.

V.Putin teisingai savo planuojamas reformas poreikiu griežčiau kovoti su terorizmu po įkaitų dramos Beslan mieste, Pietų Rusijoje, per kurią žuvo daugiau nei 300 žmonių. Pastaruoju metu Rusijoje taip pat įvyko dvi įtartinos keleivinių lėktuvų katastrofos ir nugriaukė sprogimas Maskvoje.

Kritikai kaltina V.Putin, kad jis naudojasi kruvina tragedija Beslan savo valdžiai stiprinti.

"Vyriausybės kovoje su demokratijos priešais turi laikytis demokratijos principų", - savo kalboje sakė G.W.Bush.

Prezidentas sakė neseniai kalbėjęs su V.Putin ir pareiškęs

VISUOMENĖ PALANKIAI VERTINA LIETUVOS NARYSTĘ ES

Vilnius, rugsėjo 24 d. (ELTA). Naujausios sociologinės apklausos duomenimis, Lietuvos narystę Europos Sąjungoje remia keturi iš penkių šalies gyventojų.

Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro "Vilmorus" tyrimo duomenimis, narystę bloke palankiai vertina 78,2 proc. apklaustųjų, 10,4 proc. nusiteikę prieš, 11,4 proc. neturi savo nuomonės. Per porą mėnesių gyventojų parama narystei ES sustiprėjo - liepą narystę rėmė 75,7 proc. respondentų.

Tyrimą atliko "Vilmorus" rugsėjo 9-12 dienomis. Reguliarūs sociologiniai tyrimai apie visuomenės požiūrį į Lietuvos narystę Europos Sąjungoje atliekami nuo 1997 metų.

jam užuojautą dėl įvykių Beslan. Rusija dėl šios įkaitų krizės kaltina čėčėnų kovotojus. "Man taip pat kelia nerimą sprendimai, kurie gali susilpninti demokratiją Rusijoje. Didžioje šalyje, didžioje demokratijoje egzistuoja jėgų balansas tarp centrinės vyriausybės ir vietos vyriausybių", - sakė jis.

G.W.Bush taip pat pabrėžė, jog būtinas jėgų balansas ir "pačioje centrinėje vyriausybėje, tarp įstatymų vykdomosios, leidžiamosios ir teisminės valdžių".

Prezidentas nepakartojo seno Vašingtono raginimo Rusijai siekti politinėmis priemonėmis išspręsti konfliktą Čėčėnijoje, kur daugiau nei dešimt metų kovoja federalinės pajėgos ir čėčėnų maištininkai.

Baltųjų rūmų administracijos aukšto rango pareigūnai sakė, kad G.W.Bush norėjo išsakyti savo požiūrį į planuojamas politinės sistemos reformas Rusijoje, tačiau siekė, kad tai nepakenktų glaudiems Vašingtono ir Maskvos santykiams. "Remiame juos kare su terorizmu, tačiau taip pat labai svarbu turėti galimybę atvirai ir nuoširdžiai kalbėtis su draugais, o rusai ir yra mūsų draugai", - sakė vienas pareigūnų. Kitas pareigūnas G.W.Bush komentarus apibūdino ne kaip "priekaištus, bet kaip susirūpinimo išsakymą" ir pabrėžė, jog labai sunku išlaikyti pusiausvyrą tarp laisvos, demokratiškos visuomenės ir kovos su terorizmu.

Pats G.W.Bush yra griežtai kritikuojamas demokratų, kurie kaltina jį pasikėsinus į Amerikos pilietines teises, kai buvo priimtas jo antiteroristinis Patriotinis įstatymas. *BNS*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

GINČAI DĖL KELIONĖS Į CLEVELAND

Kauno mero liberalcentristo Arvydo Garbaravičiaus ir jį lydėjusių miesto valdininkų kelionė į JAV vykusias tarptautines vaikų varžybas nesukėlė viešųjų ir privačių interesų konflikto. Taip konstatavo Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK), išnagrinėjusi Seimo nario kauniečio Kęstučio Kriščiūno skundą. Socialdemokrato įsitikinimu, vizitas į Cleveland neturėjo nieko bendra su miesto interesais.

Kaip *Eltai* sakė VTEK pirmininkas Algirdas Meškauskas, už valdininkų komandiruotes yra atsakingas jų vadovas, šiuo atveju - miesto meras, todėl interesų konflikto neįžvelgta. “Tik vadovas gali nuspręsti, kur važiuoti ir ką siųsti, ar Petras, ar Jonas labiau tinka, ir jokia komisija iš šalies nelabai gali ką nors paaiškinti”, - teigė A. Meškauskas.

“Jei Kauno vadovai valdininkus siuntė į JAV, turbūt manė, kad tie žmonės vykdys kokią nors tarnybinę funkciją. Viskas buvo aptarta, kas važiuoja, ko važiuoja. Abejonių, kad tai buvo privati kelionė, niekam nekilo. Akivaizdu, kad jie vyko į renginį, o ne pas koki nors dėdę Amerikoje, ir vykdė tarnybines, o ne privačias funkcijas”, - pridūrė VTEK pirmininkas.

A. Meškauskas pripažino,

kad dėl kelionės kilo nemažai painiavos, mat pateikti dokumentai rodo, kad net patys savivaldybės atstovai neturi vienos nuomonės apie komandiruotę.

Todėl tarnybinės etikos sargai konstatavo, kad pati savivaldybė turi išsiaiškinti, ar nereikia tobulinti vykimo į komandiruotes ir delegacijų sudarymo tvarkos.

Be to, VTEK atkreipė Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus Giedriaus Buinevičiaus dėmesį, kad būtina griežčiau kontroliuoti tarnautojų rengiamus dokumentus. “Jei kažkas kažką rengia, pasirašinėja, tai turi būti perskaitoma ir kontroliuojama, o ne atgalinėmis datomis pasirašoma”, - pabrėžė A. Meškauskas.

Kartu VTEK pasiūlė Kauno miesto savivaldybės kontrolieriui patikrinti, kaip naudojamos komandiruotėms skirtos lėšos.

Jaunųjų sportininkų ir valdininkų kelionė mokesčių mokėtojams kainavo maždaug 80 tūkst. litų.

Be paauglių ir A. Garbaravičiaus, į Cleveland liepos pabaigoje vyko G. Buinevičius, savivaldybės Kūno kultūros ir sporto skyriaus vedėjas Albinas Grabnickas bei Statybos skyriaus vedėjo pavaduotojas Algirdas Vyšniauskas. Pastarieji du valdininkai į JAV

skrido kaip į komandiruotę, be to, statybos skyriaus vedėjo pavaduotojas delegacijoje buvo įrašytas kaip plaukimo treneris.

A. Vyšniauskas prieš kelionę esą reikalavo, kad į delegacijos sudėtį būtų įtrauktas ir jo 14-metis sportuojantis sūnus. Iš pradžių paauglys buvo įtrauktas kaip treneris, bet vienam iš žaidynių dalyvių negavus JAV vizos, vėliau įrašytas kaip sportininkas.

Kaip įtarė K. Kriščiūnas, statybos skyriaus vedėjo pavaduotojui kelione į Cleveland galėjo būti atsilyginta už šio skyriaus įtaką skirstant pelningus užsakymus.

Paaiškėjus šiems faktams, A. Garbaravičiaus įsakymu buvo sudaryta speciali savivaldybės komisija kelionės į Klivlendą aplinkybėms ištirti.

Rugpjūčio pabaigoje komisijos pateiktose išvadose paskelbta, kad A. Vyšniauskas, “reikalaudamas įtraukti jį ir jo sūnų į delegacijos sąrašą, elgėsi netinkamai ir neetiškai”. Komisija taip pat neigiamai įvertino A. Grabnicko ir A. Vyšniausko sau prisiskirtą trenerio statusą.

Administracijos direktorius G. Buinevičius pripažino, kad sudarant delegaciją buvo pažeistos procedūros, tačiau pabrėžė, jog į Cleveland važinę valdininkai nebuvo atsakingi už komandiruočių dokumentų tvarkymą. Anot būsimą išvyką kuravusio miesto

Lietuvos Respublikos ambasados Vašingtone darbuotojų nuotrauka (iš kairės): atašė Gabrielė Klimaitė, II sekretorė Žana Tarasevič, patarėja Sigita Kavaliūnaitė, ambasadorius Vygaudas Ušackas, pulkininkas Romas Petkevičius, įgaliotoji ministrė Kornelija Jurgaitienė.

vicemero Eriko Tamašausko, už tai, ar teisingai buvo įforminti kelionės dokumentai, atsakingi administracijos darbuotojai.

Delegacijai vadovavęs G. Buinevičius ir vykstančių į JAV valdininkų sąrašą sudarinėjęs A. Grabnickas žurnalistams dar rugpjūtį pripažino, kad komandiruojant treneriu pavadintą A. Vyšniauską buvo padaryta klaida.

Pasak A. Meškausko, kai kuriuos valdininkus kelionės dokumentuose įvardijant treneriais “buvo pritempta”. Tačiau jis pabrėžė, kad dalis trenerių galėjo būti atsakingi

už paauglių sportinį pasiruošimą, o kiti - už saugumą. Komisijos vadovas spėjo, kad tokiu būdu buvo prisiderinta prie rengėjų reikalavimų delegacijos sudėčiai.

LIETUVIŲ FONDO ANTRAS PELNO SKIRSTYMAS

LF Pelno skirstymo komisija rinksis šeštadienį, spalio 9 d., Pasaulio Lietuvių centre antram LF Pelno skirstymo posėdžiui. Skirstymo rezultatai bus pristatyti patvirtinimui LF Tarybai spalio 19 d. posėdyje. Galutiniai skirstymo rezultatai bus viešinami tik po spalio 20.

LF informacija

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

LXVII

Bet mūsų partija vis vien veiks, bet galbūt teks keisti organizacinę jos struktūrą, veiklos metodus bei formas. [...] Bet aš manau, kad Lietuvoje dar galima atkurti Tarybų valdžią. Tam tikslui pirmiausia reikia dar glaudžiau suburti komunistų gretas, reikia pertvarkyti partijos organizacinę struktūrą ir jos veiklos formas, reikia glaudžiau suburti visas pažangiąsias Lietuvos jėgas. [...] Esame silpni todėl, kad iki šiol neturime savo spaudos organo – laikraščio. Mes jį dar tik kuriame. Mums reikia sukurti ir savo televiziją, taip pat turėti patalpas, kuriose galėtume dirbti.

Aš prašau SSKP CK plenumo įvertinti politinius įvykius Lietuvoje ir per sąjungines masinės informacijos priemonės išaiškinti šaliai tuos procesus, kurie vyksta Lietuvoje. Aš dar kartą noriu užtikrinti, kad Lietuvos Komunistų partija, tęsdama revoliucines tradicijas, prieštaraudama socializmo deformacijoms, Stalino kulto

pasekmėms, griežtai kovos prieš buržuazinės santvarkos atkūrimą Lietuvoje, prieš nacionalizmą [...], kovos už tai, kad Lietuva liktų SSRS sudėtyje.”

SSKP CK plenumas pasmerkė LKP XX suvažiavimą ir jo priimtus nutarimus konstatuodamas, kad savarankiška LKP nutraukė bet kokius organizacinius ir politinius ryšius su SSKP; **plenumas pasmerkė savarankišką LKP, nes ji padariusi neapsakytai didelę žalą visai SSKP, visai SSRS, tarybinės federacijos atnaujinimo procesui. “Užtai plenumas išaukštino tuos Lietuvos komunistus, kurie liko ištikimi internacionalizmo principams”, LKP (SSKP) idėjoms. Tačiau “savarankiškai LKP” buvo palikta vilčių atnaujinti buvusius ryšius bei santykius, jeigu ji sustabdys savo XX suvažiavimo nutarimus, jame patvirtintos Programos ir Įstatų galiojimą, jeigu**

ji drauge su LKP (SSKP) dalyvaus SSKP XXVIII suvažiavime, t.y. jeigu ir toliau LKP bus tik klusnus SSKP įrankis.

SSKP CK plenumas Maskvoje priėmė tokį nutarimą:

1. SSKP CK plenumas laiko LKP XX suvažiavime priimtus nutarimus LKP organizacinių ir politinių ryšių su TSKP nutraukimu. Plenumas smerkia tokius veiksmus, kadangi jie pakerta SSKP vienybę ir daro didelę žalą tarybinės federacijos atnaujinimo procesams ir visuomenei apskritai;

2. Plenumas remia tuos Lietuvos komunistus, kurie sudarė LKP (SSKP platformos pagrindu) Laikinąjį CK, liko ištikimi internacionalizmo principams, stoja už tai, kad būtų įgyvendinti revoliuciniai pertvarkymai. [...] Plenumas paveda SSKP CK Politiniam biurui suteikti visą reikiamą pagalbą LKP (SSKP platfor-

mos pagrindu) CK praktinėje veikloje ir sudaryti jo veiklai materialines bei finansines sąlygas;

3. Plenumas dar kartą ragina tuos draugus Lietuvoje, kurie yra savarankiškos LKP nariai, iki SSKP XXVIII suvažiavimo sustabdyti LKP XX suvažiavimo nutarimus, Programos ir Įstatų galiojimą ir drauge su LKP (ant SSKP platformos) išrinkti delegatus į SSKP XXVIII suvažiavimą.”

SSKP CK, pasmerkęs savarankišką LKP, pažadėjo visokeriopą paramą LKP (SSKP) – M.Burokevičiaus, J.Jermalavičiaus ir jų bendrininkų bolševikų partijai, tiems, kurie ir toliau kovos už okupacijos Lietuvoje išsaugojimą. Beje, kaip vertino minėtą SSKP CK plenumą ir apskritai padėtį Lietuvoje, savarankiškos LKP įsikūrimą platformininkai, LKP (SSKP) nariai, matyti iš vieno jų ideologo, sovietinio istoriko prof. K.Surblio LKP “**Trumpos storijos apybraižos**” rankraščio (platformininkai ją planavo išleisti 1990 m. vasarą) . Jis rašo:

“1990 m. vasario 5-7 die-

nomis posėdžiavo SSKP CK plenumas. Jis aptarė aktualius SSKP pertvarkos klausimus ir tęsė susidariusios padėties po LKP XX suvažiavimo svarstymą. Apibendrindamas bendravimo su respublikos gyventojais rezultatus, M.Gorbačiovas konstatavo, jog Lietuvoje vyrauja separatistinės nuotaikos, žymi respublikos visuomenės dalis yra savotiškoje nacionalinės euforijos būklėje, kai neveikia net svarūs argumentai. Atsiliepė klaidos valstybinių ir nacionalinių santykių sferoje, o taip pat žmonių nacionalinių jausmų eksploatavimas separatistiniams siekiams skatinti. Į politinę areną išėjo žmonės, kurių tėvai bendravo ir veikė savo laiku toli gražu ne pažangių jėgų interesais. Iniciatyva jų rankose. LKP XX suvažiavimo didelis populiarumas paaiškinamas [...] ne dėl to, kad jis užėmė principines pozicijas, o todėl, kad pasitraukė iš šių pozicijų, pasidavė separatistinėms nuotaikoms, ėmė pataikauti nacionalistinėms jėgoms. Dėl to ir įvyko skilimas Lietuvos komunistų partijoje...”

(Bus daugiau)

TAUTOS ŠVENTĖ LOS ANGELES MIESTE

Lietuvos Generalinio garbės konsulo Vytauto Čekanausko 2004 m. rugsėjo 5 d. kalba.

II.

Lietuvoje politinių partijų netrūksta, tačiau dažnas žmogus pasigenda jose naujų veidų – jaunų žmonių su naujomis idėjomis, su nauju entuziazmu. Į šią pastabą daliną atsakymą galima rasti Stanislovo Kairio š.m. rugsėjo 3 dienos “*Atgimime*” išspausdintame straipsnyje – **Jaunimas į politiką nesiveržia. Kaltas jaunimas?** Štai keletas ištraukų iš to straipsnio:

“Prieš keletą metų nutraukiau veiklą jaunųjų politikų sambūryje, nes nusivyliau neradęs galimybių įgyvendinti savo idėjas, - sako buvęs aktyvus vienos partijos jaunimo skyriaus narys. Dabar jis sėkmingai darbuojasi svarbiame vienos didžiausių Lietuvos įmonių poste. Taigi asmeninis buvusio jaunojo politiko potencialas abejonių lyg ir nekelia.

Pašnekovas iš tam tikros perspektyvos vertindamas savo nesėkmingą bandymą tapti politiku konstatuoja, jog bene didžiausią nusivylimą jam tuomet sukėlė visiškas neatitikimas tarp partinių veikėjų deklaracijų ir negeranoriškos atmosferos jaunimo atžvilgiu toje partijoje. Nors toks negeranoriškumas ir tada – dažnai dar ir dabar – būdingas tiek daugeliui partijų, tiek visai visuomenei apskritai. Jaunąją kartą smarkiai erzina nuolatiniai vyresniųjų postrin-

gavimai, kad reikia begalinio darbštumo, pasiaukojimo, išmanymo ir akivaizdus nenoras įvertinti pastangas.

Dažnai senbuviams rūpi tik vienos Seimo kadencijos perspektyva. Todėl jaunimas jiems reikalingas pirmiausia kaip darbo jėga. Antra vertus, tokia aplinka patį jaunimą neskatina veikti nieko daugiau, kaip tik žaisti politiką ir pramogauti bendraminčių būrelyje”, - sako jaunuolis.

Žinoma, dar po dešimtiespenkiolikos metų politikos veteranų vietą partijose ir Seime visiškai natūraliai užims dabartiniai dvidešimtmečiai ar trisdešimtmečiai. Tačiau tai dar toli gražu neužtikrina taip visuomenės pageidaujamo kokybinio šuolio. Nebent partijos jau dabar matytų reikalą plėtoti žmogiškųjų išteklių vadybą ir rastų resursų šiam darbui. Kitaip gresia politinės minties nususimas ir purenama dirva rėksniams.

Reikia iš naujo apgalvoti strateginius uždavinius. Naujos mintys randasi mokslų ragavusio, pasaulio mačiusio jaunimo galvoje. Jeigu partijos suinteresuotos savo perspektyva, jos privalo rūpintis, kad bent nedidelė to jaunimo dalis susidomėtų politinės veiklos teikiamomis galimybėmis ir toks jų nusiteikimas dirbti visuomenei būtų laiku pastebėtas bei įvertintas.”

Praėjusią vasarą Tautinės sąjungos gegužinėje: pirm. Petras Buchas, Vaclovas Mažeika, Matilda Marcinkienė, Jonas Variakojis ir Oskaras Kremeris.

V. Jasinevičiaus nuotr.

Turime ir partijų kurias aiškiai imponuoja “artimasis užsienis”. Štai Julius Lenčiauskas straipsnyje **Partija nori kaimo paramos** (*Kauno diena*, 2004 09 03) rašo apie Darbo partijos Kaimo reikalų komiteto, kuriam vadovauja dr. Jonas Jagminas, posėdį įvykusį Žemės ūkio rūmuose.

Čia reikia pastebėti, kad šis pilietis yra buvęs ilgametis anų laikų Agropromoninio komplekso vadovas, partinis funkcionierius, kur ne tik jo, bet ir kitų kalbose raudona gija ėjo mintis apie Seimo rinkimus.

Išvardijęs visą eilę blogybių nuo Lietuvos nesugebėjimo stojant į Europos Sąjungą išsiderėti palankesnių sąlygų; nuostolių ūkiui kurį padarė įstojimas į Pasaulio prekybos organizaciją, nes tuo atvėrėme savo valstybės rinkas ir nu-

skurdinome vietinius žemdirbius, iki to, kad “Rugsėjo pirmoji daugeliui produkcijos eksportuotojų tapo juodąja diena”, kadangi nuo tos dienos apie pusę Lietuvos maisto pramonės įmonių, net dirbančių pagal ES standartus, neteko teisės į Rusiją eksportuoti savo produkcijos, savo tiradą užbaigia pareiškdamas, kad nesėkmės priežastis yra labai paprasta: nemokėjome priimti rusų. “Gal reikėjo ir taurelę kartu išgerti”, - sakė jis. Mat vargšai iš kaimyninės šalies atvykę specialistai nebuvo priimti net Žemės ūkio ministerijoje, juos sutiko ir lydėjo žemo rango pareigūnai, todėl ir tokie apverktini rezultatai.

Tačiau nežiūrint visų grauždžių apraudojimų, gyvenimas Lietuvoje, kaip rodo vėliausi tyrimai, gerėja. Pagal Lietu-

vos-Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos “Baltijos tyrimai” rugpjūčio mėnesį atliktos apklausos duomenis, daugiau nei pusė – 54 proc. – Lietuvos gyventojų nuo 15 iki 74 metų amžiaus mano, kad reikalai Lietuvoje iš esmės krypta į gerąją pusę.

Didžiausi optimistai yra jaunesni nei 50 metų piliečiai. Ypač išsiskiria jaunimas nuo 15 iki 29 metų.

Pesimistiškai padėtį Lietuvoje vertina vyresni nei 50 metų gyventojai. Panašiai teigia ir gaunantys mažiausias šeimos pajamas – iki 600 litų per mėnesį. Vertinimai taip pat priklauso ir nuo gyvenamos vietovės – didmiesčiuose yra mažiausiai pesimistų.

(Bus daugiau)

Prof. Mečislovas Treinys

GEOPOLITINIAI IŠŠŪKIAI LIETUVIŠKUMUI: RAIDA, PASEKMĖS, PERSPEKTYVOS

III.

Nors jau XIII a. per Mindaugo krikštą lietuviams apsisprendus Vakarų Europos kultūrai, tačiau dėl Lietuvos karalystės žlugimo ir dėl nuolatinių kovų laiku neįgyto pakankamo **kultūrinės ir ūkinės plėtros pagreičio**, taip pat abiejų konkuruojančių civilizacijos kryptų spaudimo, Lietuva iki mūsų dienų pasiliko **besivejančios plėtros pozicijoje**, o kultūrinę ir ūkinę pažangą buvo priversta imti ne iš pirmųjų šaltinių (Pietų ir Vakarų Europos), bet antrinių – vokiečių ir, ypač, lenkų. Tai atitolino nacionalinio Lietuvos kultūros židinio – savojo universiteto įsteigimą, o, jį įsteigus gerokai pavėluotai ir vien svetimomis kultūrinėmis pajėgomis, nebuvo išnaudotos renesanso suteiktos galimybės išplėtoti lietuvių nacionalinę kultūrą, išugdyti savo kalbą.

Tai stabdė lietuvių nacionalinės savimonės plėtotę, ypač bendro sąlyčio su svetimomis kultūromis arealuose. Lietuvos miestuose apsigyveno beveik vien svetimtaučiai, sulenkėjo diduomenė, slavėjo Rytų Lietuva, vokiečių Mažoji Lietuva. Šis procesas neužsibaigęs ir dabar. Tai **trečiojo Lietuvos vėlavimosi** istorijoje vaisiai.

Per pastaruosius 200 metų lietuvių tauta, netekusi valstybingumo, ir patekusi į carų Rusijos, o vėliau į Sovietų sąjungos priklausomybę, patyrė skausmingą prieštara, nes dvasinės kultūros srityje buvo trukdoma bendrauti su jos pasirinktosios civilizacijos metropolijomis – Vakarų civilizacijos šalimis, o politiškai ir ūkiškai buvo prievarta integruojama į jai svetimas rytietiško tipo struktūras. Tai skatino tautoje psichologinį

dualizmą, polinkį į neigiamas raiškas, valdžios ir jos institucijų, niekada nieko gero lietuviams nežadėjusioms, neigimą. Ši tautos sąmonėje įsigalėjusi nuostata iš dalies išliko ir Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Priešgyniavimas okupanto politikai – nuostata “ne” priklausomybių metais padėjusi nuo Lietuvos priešų išsaugoti bent dalį tautos materialinių ir dvasinių vertybių – kartais ir šiandien tariama, kada savosios valstybės interesų labui, objektyviai turėtų būti tariama “taip”.

Dėl kilmingųjų sluoksnių asimiliacijos ir identifikavimosi su svetimomis tautomis, ypač lenkais, pirmąjį nacionalinį atgimimą (lyginant su kitomis Vidurio Europos, netgi Baltijos šalimis – taip pat pavėluotą) XIX a. pabaigoje lietuvių tauta pasitiko **vienasluoksni**, susidedanti beveik tik iš smulkiųjų ūkininkų. Tai sąlygojo ne tik konservatyvaus valstietiškojo mentaliteto perviršį lietuvių tautoje, valstietiškosios kultūros absoliutų

dominavimą lietuviškajame materialiam ir dvasiniam paveldui, bet ir šiam paveldui nebūdingų raiškų (dvarų kultūros, Lietuvoje ne lietuvių kalba sukurtų rašytinių šaltinių) nepagrįstą eliminavimą iš lietuviškojo paveldo apskritai. Deja, tai neprisidėjo prie lietuvių kultūros įtvirtinimo visuomenėje, bet pasitarnavo tik lietuvių kultūros oponentams, kalbėjusiems apie “mužikišką” lietuvių tautos ir jos kultūros prigimtį. Nesistengiant į lietuviškąją kultūros paveldą kiek galint labiau integruoti kitomis kalbomis Lietuvoje kūrusių šviesuolių kūrybinį palikimą bei atsi-ribojant ir nuo to palikimo kūrėjų, buvo susiaurintas Lietuvos kultūrinio paveldo arealas, beje, per karus ir kataklizmus gerokai suniokotas ir apiplėštas. Savas nepripažinti materialinio ir dvasinio paveldo Lietuvoje kūrėjai pagausino kitų tautų (pirmiausia lenkų, vokiečių, gudų) intelektualinį potencialą. Vien valstietiškosios archainės etnokul-

tūros raiškų (pvz., Valakų reformos suformuoto gatvinio kaimo ir trilaukės žemėnaudos) suabsoliutinimas susiaurino lietuviškojo etnopaveldo spektrą, jo raidos suvokimą, prisidėjo prie lietuvių, kaip archajiškos, konservatyvios tautos stereotipo formavimosi. Šis stereotipas menkina lietuvių tautos įvaizdį, jo kratosi ir nemaža lietuvių jaunosios kartos dalis, ir, stokodama galimybės tautiškumą išreikšti moderniomis formomis, nuo jo nusigręžia ir tampa globalistinės pseudokultūros gerbėja. Tai **ketvirtąjo Lietuvos vėlavimo** istorijoje vaisiai.

Į naujųjų laikų Lietuvos istoriją įrašyti ne vien praradimai, bet ir atradimai. Tai pirmosios ir antrosios Lietuvos Respublikos atkūrimas – lietuvių tautos, praeityje – objekto, tapimas subjektu. Atkūrimo sėkmę lėmė ta, kad abiem atvejais **Lietuva nepavėlavo** ir pasirinko teisingą valstybės atkūrimo strategiją.

(Bus daugiau)

DRAŠUS ŠOKIO ŽINGSNIS

Vytautas Matulionis

Los Angeles pramoginių šokių sambūrio “Retro” koncertas, Clevelando lietuvių dienų vakaro meninė dalis, 2004. 09. 18., Dievo Motinos parapijos salėje, Cleveland, Ohio. Vadovė: Sigita Barysienė. Muzikinė palyda: fortepijonas ir garsajuostė. Rengėjai: Lietuvių bendruomenės Clevelando apylinkės valdyba. Žiūrovų trys šimtai.

Pirmosios šio šokių koncerto dalies programa pavadinta “Daryk kaip aš...”, gaušioms žiūrovams žadėjo “Ča-Ča-Ča”, “Rumbą” ir “Džaivažingą”. Šis pažadas išsipildė tik dalinai. Pirmasis juodai apsirengusių šokėjų išėjimas, šokant ne scenoje, bet salėje, atrodė lyg nuobodoka, nuolat besikartojančių, lėtų judesių mankšta. Blogai apšviestame (tai jau ne pirmas atsitikimas) grindų plote jų judesiai tebuvo matomi tik keletui pirmųjų eilių, o kiti žiūrovai turėjo pasitenkinti tik viršutinių šokėjų kūno dalių vingiavimais. Gaila, kad minėti šokiai nebuvo pilnai apipa-vidalinti jiems būdingu nuotaikingu judesiu. Tebuvo tik jų trumputės užuominos, kurios, vos spėję žiūrovus sudominti, staiga nutrūkdavo. Nenuostabu, kad šias pastangas lydintys plojimai buvo kiek “atsargūs”, tuo labiau, kad vaizdžiai atlikti, šie šokiai žiūrovus uždegti ir įaudrinti tikrai gali. Auksės Jackūnaitės su piano pritarimu (ir mikrofону!) dainuojamų eilių žodžiai, išskyrus “ponai ir ponios”, buvo nesuprantami; jie dingdavo kažkur scenos gilumoje taip ir nepasiekę klausytojų. Tas pat buvo ir su monologais.

Antroje vakaro dalyje, “Valsai, tango, fokstrotai”, “Retro” buvo daug spalvingesnis ir judesiu ir kostiumais ir nuotaika. Liaudiškumu dvelkianti “Miestelėnų polka” (choreo. V. Ūsovo, muz. A. Puodžiuko) su jau pažįstamais rateliais bei suktiniais, tuoj pat atšildė žiūrovų jau gerokai ataušusį dėmesį. Jautėsi kažkoks glaudesnis šio šokių sambūrio “susigrojimas”, ar-

timesnis dėmesys vienas kitam, jautrumas choreografinėi plėtotei. Nuo šio šokio neat-siliko ir “Vingierka” (S. Barysienės kompozicija, liaudies muzika) ir “Galalių gegužinė” (choreo. V. Mačiulskio, muz. A. Kybarto) ir ypač “Palubinskis”, (choreo. J. Lingio, muz. V. Juozapaičio), kuriame kaimiečiai, jiems neįprastai strypčiodami, bando pamėgdžioti ponus, kol pagaliau susipranta ir grįžta prie jiems įgimto, nesudėtingo liaudiško judesio.

Sekęs piano ir dainos (“Daug gražių dainelių”) įtarpas šokėjams ir klausytojams buvo maloni atgaiva. Jis būtų buvęs dar mielesnis, jei klausytojai būtų supratę ar žinoję dainos žodžius. Tokiam ar panašiam atvejui reikėtų surasti geresnį sprendimą, nes, klausytojus įtraukus, riba tarp scenos ir salės arba pranyksta, arba bent jau susiaurėja. Pagal miuziklą (koks nevykęs skolinys!) “Chicago” šokamas “Čarlstonas” (J. Čėsniene ir L. Vaitkevičienė) privertė žiūrovus plačiai atverti akis ne tik besigėrint dailiomis šokėjomis, bet ir jų trumpučiais, kūną glaudžiai glamonėjančiais, melsvu sidabru tviskančiais kostiumais (gal geriau kostiumėliais?). Vienintelis vakaro šokis (tango) tikrai nukėlęs tuos, kuriems atmintis dar tarnauja, į anuos “gerus laikus”, buvo šokamas Antanui Šabaniauskui dainuojant “Paskutinį sekmadienį” iš 1929-38 metų įrašo, nors šiame šokyje ir nebuvo to glaudaus kūnų sutapimo būdingo tikram tango. Koncertas baigėsi valsu “Mūsų dienos kaip šventė” (kompozicija S. Barysienės, muz. V. Kernagio). Šis skriejantis, siūbuojantis, jaunatvišku šėlsmu alsuojantis šokis pakiliai užsklendė naujoviškos šio vakaro programos puslapius.

Los Angeles “Retro” yra šokio austruolių sambūris, pirmas toks išeivijoje, prie kurio, iš vienos pusės, reikia priprasti, o iš kitos pusės žiūrint, reikia jį sveikinti už

Los Angeles pramoginių šokių sambūrio “Retro” koncertas Clevelande.

Dr. V. Stankaus nuotr.

SAULĖTA GEGUŽINĖ

Vidurvasarį gavome Šv. Jurgio parapijos klebono mielą žinią, kad rugsėjo 12 dienos sekmadienį rinksimės į mūsų metinę gegužinę ir sugrįžtuves. Jis kartu priminė, kad Jurginės gegužinėje nebus lietaus. Ir kaip tyčia sulaukėme spaudoje ir televizijoje žinių apie pietryčiuose siauriančius uraganus su lietumi. Žiemą mes visados skundžiamės iš šiaurės per Erie ežerą ateinančiomis pūgomis.

Ryžtingą užsibrėžto tikslo siekį. Šis šokio vienetas, susidedantis (pagal programoje pateiktus duomenis) iš savo specialybėse jau įsitvirtinusių jaunų žmonių, atrodo yra pasiryžęs savo (ir žiūrovų) dvasios pasaulį praturtinti gaiviu šokio judesiu. Tiesa, tas judesys dar netobulas, bet noras tobulėti yra labai žmogiškas. Gabiam choreografiui tai derlinga dirva, sudėtingas uždavinys kuriam atsispirti nelengva. Vienetas būtų išpūdingesnis, jei šokėjai labiau panašėtų į vienas kitą “iš stuomens ir iš liemens”, o margaspalviuose kostiumuose atsispindėtų viską vienijanti darna ir spalvose ir vaizduojamo laikotarpio kostiumų išsiskiriančiame jų dėvėjimo būde. Nepaisant šių pastabų, svarbus pirmas, drąsus (ir iššaukiantis) žingsnis jau yra žengtas. Kelias atgal yra neišvaizduojamas, o šokėjams prieš akis tiesiasi dar neužkariauti šio meno plotai.

Raiškus šokio judesys pilnai pražysta, bujoja ir subręsta tik jam pakankamoje, jo nevaržančioje erdvėje. Deja, išeivijos telkiniuose, šiam menui palankios erdvės arba labai trūksta, arba visai nėra. Tokia jau mūsų dalis ir su ja reikia, nors ir nenoriai, susigyventi, susitaikyti, nors šis svarbus nepriteklius dažnai grubiai apkarpo lakios meninės vaizduotės sparnus, kaip, neišvengiamai, atsitiko ir šį vakarą.

Laimei tai nepasitaiko vasarą, tačiau šiauriniai aukšto oro slėgimai nukreipė uraganus atgal į Atlanto pakraščius. Pas mus juokėsi saulė ir džiūgavo girios...

Mūsų šventę pradėjome Mišiomis, kurias aukojo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Juozas Bacevičius. Po Mišių ir palaiminimo žygiovom klebonijos sodan. Ten prie vartelių – kaip grybas po lapu (skiečiu) – laukė mūsų Antanas Vasys, platindamas bilietus. Sode radom padengtus stalus bei palapinių pastoges. Vaišių stalai buvo apkrauti valgiais, kur visur visus viliojo įvairios mišrainės ir salotai, Rimo Čepulio ir Dovydo Rubinski gardelėje keptos dešrelės ir kotletai. Tais valgiais pasisotinę, grįžome prie saldumynų stalo kavai, vaisvandeniams ir sultims bei įvairiems pyragaičiams ir pyragams pasiimti. Prie vaišių stalų su šypsena patarnavo darbščiosios šeimininkės ir atžalynas.

Besivaišindami sulaukėme

“OPEN WORLD” PROGRAMA

JAV Kongreso įsteigta “Open World” Programa įgalino Lietuvos įvairių miestų švietimo specialistėms-ams atvykti į Ameriką ir dalyvauti Jaunimo švietimo problemų gvildinimo seminaruose, surengtose Clevelando miesto ir metro rajono institucijų. Lietuviai specialistai buvo atrinkti konkurso būdu.

Svečiams iš Lietuvos per savaitę buvo proga aplankyti ir Clevelando kultūrinės institucijas, muziejus ir daugiau. Jiems buvo malonus išėjimas, kad tiek žalumos, parkų ir vietinių lietuvių, susipažinti su jų organizacijom, dalyvauti skaučių židiniečių sueigoje, lauže, ir kitur.

Lietuvių Bendruomenė dovanojo jiems bilietus į LB rengiamą koncertą “Retro”, kur

loterijų traukimų. Šįkart buvo nepaprastai gausi “kiniečių” loterija, kurioje daugelis dalyvavo ir krepšiuose nešėsi laimėtas dovanas. Piniginės loterijos traukimus su jaunuoliais pravedė kun. J. Bacevičius. Ričardas Matas laimėjo – 500 dol., Nijolė Pollock – 200 dol., po 100 dol. laimėjo – Nancy Rodgers, seselė Kotryna Brazis ir Adelė Renker.

Tą sekmadienį Clevelando stadione buvo Browns ir Ravens futbolo komandų rungtynės. Mūsų sporto sirgaliai stebėjo televizijoje rodytas rungtynes, kurias šiemet laimėjo Clevelando Browns. Ten palapinės pastogėje ištroškusiems žiūrovams patarnavo Algis Martinėnas, pumpuodamas iš statinaitės alų.

Po šios gražios šventės skirstėmės namo. Nepaprastą ačiū! tariame Šv. Jurgio Parapijos Tarybos nariams bei jų talkininkams, kurie taip stropiai parengė mums tą nuostabų sekmadienį. Ačiū ir mūsų bičiuliams, kurie iš arti ir toli suvažiavo į šias sugrįžtuves.

Gerardas Juškėnas

plačiau galėjo su susibuvusiais vietiniais lietuviais pabendrauti.

Išsitarė, kokie naudingi bendradarbiavimai, pasitarimai tarp JAV ir Lietuvos.

Dr. Viktoras Stankus

DETROIT, MI

BALFO PRANEŠIMAS

Artėjant spaliiui, BALFo tradiciniam aukų rinkimo mėnesiui, Detroito skyriaus valdyba maloniai kviečia visus savo narius ir rėmėjus įteikti savo metinę auką rinkėjams įprasta tvarka prie lietuviškųjų parapijų sekmadieniais arba pasiųsti ją paštu skyriaus išdininkui Vladui Staškui, 10037 Hazelton, Redford, MI 48239-1427, rašant čekius UNITED RELIEF FUND arba BALFAS pavadinimu.

V. Staškus, sekretorius-išdininkas

Los Angeles pramoginių šokių sambūrio “Retro” koncerto metu Clevelande.

Dr. V. Stankaus nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Jungtinėse Valstijose viešintis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus teigiamai įvertino susitikimo su JAV žydų organizacijų vadovais rezultatus. Pasak jo, per susitikimą nebuvę nei kaltinimų, nei reikalavimų - pokalbiai vykę "bendradarbiavimo dvasia" ir buvę "racionalūs". "Turėjau progą susitikti su dviejų pagrindinių Amerikos žydų organizacijų vadovais. Per pokalbį aptarėme Lietuvos žydų tragediją, paminėjome aukas. Turiu pripažinti, kad pokalbis buvo labai šiltas. Jo dalyviai pripažino Lietuvos teritorijoje padarytus nusikaltimus, tačiau į visa tai buvo pažvelgta daugiau iš istorinių ir žmogiškųjų pozicijų. Nebuvo nei kaltinimų, nei kokių nors reikalavimų", - "Žinių radiui" sakė Lietuvos valstybės vadovas. Anot V. Adamkaus, per susitikimą buvo aptartos tarp dviejų tautų išlikusių problemų sprendimo galimybės. "Buvo tariamasi, kaip užbaigti iki šiol dar nebaigtus procesus, kurie vyko pasitarimo dvasia tarp Lietuvos Vyriausybės sudarytos komisijos ir žydų atstovų komisijos. Tikimasi, kad po Lietuvos Seimo rinkimų komisijos susitikis ir bandys išspręsti dar nebaigtas spręsti problemas".

Per Lietuvos vadovo susitikimą su JAV žydų organizacijų atstovais šie paprašė V. Adamkaus Lietuvos paramos Jungtinių Tautų Generalinei Asamblėjai svarstant klausimus dėl saugumo užtikrinimo Artimuosiuose Rytuose.

JAV žydų komiteto vadovas Andrew Baker padėkojo Lietuvos vadovui už žydams grąžintas toras. Jis informavo, kad Izraelyje restauruotos toros buvo perduotos žydų religinėms bendruomenėms įvairiose šalyse.

Susitikime buvo aptarti žydų bendruomenės Lietuvoje turto grąžinimo teisiniai aspektai. V. Adamkus informavo, kad Lietuvoje įkurta darbo grupė šiuo metu nagrinėja žydų bendruomenės pateiktus pageidavimus.

Briuselyje vyko tris dienas Lietuvos ambasadorių Europos Sąjungos (ES) ir NATO narėse susitikimas, kuriame šalies diplomatiniai atstovai aptarė aktualius Europos ir saugumo politikos klausimus. Kartu šis susitikimas pratęsė pavasarį prasidėjusias diskusijas apie naująją šalies užsienio politikos koncepciją pasikeitusio Lietuvos, kaip visateisės ES ir NATO narės, tarptautinio politinio statuso kontekste.

Kaip pranešė Užsienio reikalų ministerijos Informacijos ir viešųjų ryšių departamentas, vyko susitikimai ir diskusijos NATO būstinėje su aukštais šios organizacijos pareigūnais bei kitų valstybių diplomatiniais atstovais tarptautinio saugumo, NATO politikos bei Aljanso ateities sparčiai besikeičiančiame šiandieniniame globaliame pasaulyje temoms.

Antrąją susitikimo dieną Lietuvos ambasadoriai su Europos Komisijos ir ES Tarybos Generalinio sekretoriato pareigūnais aptarė Europos Sąjungos politikos aktualijas.

Pagrindinį dėmesį diskusijose skyrė Lietuvai svarbiems Europos politikos klausimams - būsimajai ES finansinei perspektyvai, Lisabonos strategijos įgyvendinimui, ES sanglaudos politikos ateičiai, teisingumui ir vidaus reikalams, ES politikai jos naujųjų kaimynų Rytuose atžvilgiu.

Paskutinė susitikimo diena buvo skirta ambasadorių diskusijoms su ES ir NATO dirbančiais Lietuvos diplomatais apie praktinį šalies interesų atstovavimą bei naująją Lietuvos užsienio politikos koncepciją pasikeitusio šalies tarptautinio politinio statuso kontekste.

Prezidentas Valdas Adamkus su buvusiu šios šalies valstybės sekretoriumi Henry Kissinger aptarė transatlantinių santykių svarbą siekiant taikos pasaulyje.

Su buvusiu JAV prezidento Richard Nixon administracijos valstybės sekretoriumi Lietuvos vadovas susitiko Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje.

Kaip pranešė Prezidento spaudos tarnyba, pokalbyje išsakė vieningą nuomonę dėl transatlantinių ryšių svarbos šiuolaikiniame pasaulyje. "Naujų narių atsiradimas Europoje suteikia šviežią impulsą stiprinti Europos ir Jungtinių Valstijų santykius, kurie išlieka pastovumo garantu pasaulyje", - pažymėjo šalies vadovas.

Susitikime taip pat kalbėta apie politinę sanklodą, atsiradusią Europoje pastaraisiais dešimtmečiais, jaunų demokratijų vaidmenį tarptautinėje arenoje, akcentuota didesnio dėmesio svarba toms valstybėms, kurios siekia priartėti prie Vakarų demokratinių struktūrų.

Kaip pabrėžė V. Adamkus, sėkmingas Lietuvos bendradarbiavimas su kaimyninėmis šalimis padeda stiprinti saugumą Europoje.

Pripažintas tarptautinės politikos autoritetas H. Kissinger yra knygų apie JAV užsienio politiką, tarptautinius santykius bei diplomatijos istoriją autorius. Jam 1973 metais kartu su vietnamiečiu Duc Tho buvo įteikta Nobelio taikos premija už taikos sutartį, pabaigusią karą Vietname.

Valdžios pasikeitimas: buvęs Europos komisijos pirmininkas Romano Prodi, kairėje, perduoda pareigas naujam pirmininkui J. M. Durao Barroso, kurio dešinioji ranka – Dalia Grybauskaitė.

NAUJA INSTITUCIJA RŪPINSIS LIETUVOS SAUGUMU RYTUOSE IR INTEGRACIJA Į ES

Vilnius, rugsėjo 23 d. (ELTA). Lietuvos užsienio politikos gaires nustatyti padėsiančio šį mėnesį įsteigto Strateginių studijų centro direktoriumi paskirtas buvęs laikinojo prezidento Artūro Paulausko patarėjas politologas Egidijus Motieka.

Toks sprendimas priimtas per Užsienio reikalų ministerijoje įvykusį Strateginių studijų centro steigiamąjį susirinkimą. Jame taip pat patvirtinti Centro įstatai ir pritarta jo veiklos planams.

Centro direktoriumi paskirtas dr. E. Motieka yra Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto dėstytojas. Jis yra kelių monografijų geopolitiniais ir strateginiais klausimais bendraautoris.

Iki šių metų gegužės mėnesio, kai buvo paskirtas laikinojo prezidento patarėju, E. Motieka vadovavo vienai iš Valstybės saugumo departamento valdybų.

Kaip *Eltai* sakė E. Motieka, Strateginių studijų centro steigimas nėra susijęs su "kokiais nors konkrečiais išorės veiksniais". Pasak jo, Centro steigimą lėmė pasikeitusi į NATO ir ES šįmet įstojusios Lietuvos geopolitinė padėtis.

"Centro steigimas žymi tam tikrą valstybės brandos etapą. Prioritetinė Centro veiklos kryptis - šalies tarptautinės padėties analizė ir išsami Lietuvos užsienio politikos strategija. Lietuvai seniai laikas turėti strateginę analizę bei prognostiką užsiimančią centrą", - tvirtino įsteigtojo Centro vadovas.

Pasak jo, Centro veiklą žada finansuoti steigėjai. *Eltos* kalbintas užsienio reikalų ministras Antanas Valionis patikslino, jog Centras galės gauti pinigų, vykdydamas

Užsienio reikalų ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos bei kitų institucijų užsakymus.

Strateginių studijų centro steigimo sutartis buvo pasirašyta šių metų rugsėjo 10 dieną. Ją Vilniaus universiteto Senato salėje pasirašė kelių valstybės valdymo institucijų bei aukštųjų mokyklų vadovai.

Centro steigimo sutartį pasirašė užsienio reikalų ministras A. Valionis, krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius Arvydas Pocius, Vilniaus universiteto rektorius Benediktas Juodka, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Vytautas Kaminskas, Klaipėdos universiteto rektorius Vladas Žulkus, mokslininkų grupė.

Viešosios įstaigos statusą turintis Centras tirs tarptautinius politinius bei ekonominius procesus, padės formuluoti strateginius užsienio politikos tikslus ir uždavinius, rengti jų įgyvendinimo programas bei teiks rekomendacijas aukščiausioms Lietuvos valstybės valdymo institucijoms.

Kalbėdamas *Eltai* apie Centro tikslus, užsienio reikalų ministras A. Valionis atkreipė dėmesį į dvi prioritetines veiklos sritis - tolesnę šalies integraciją į euroatlantines struktūras ir Rytų politiką, kurios tikslas - Lietuvos saugumo užtikrinimas.

"Mes tik pradėjome integracijos į Europą procesą, jį reikia tęsti. Lietuvoje bendrojo vidaus produkto gaminama tik 5 tūkst. dolerių per capita, o Europos Sąjungos vidurkis - 12 tūkst. Svarbus ir politinis, administracinis struktūrų sudarinimas. Be abejo, svarbūs ir Rytai: saugi Lietuvos aplinka yra saugi Lietuva. Demokratiška ir turtinga Baltarusija,

VALIONIS ATKREIPĖ RUSIJOS DĖMESĮ Į KALTINIMUS LIETUVAI

New York, NY, rugsėjo 23 d. (ELTA) Niekuo nepagrįsti kaltinimai terorizmo rėmimu neprisideda prie gero ir konstruktyvaus bendradarbiavimo. Tai New Yorke vykusiame Europos Sąjungos užsienio reikalų ministrų susitikime su Rusijos Federacijos užsienio reikalų ministru Sergejumi Lavrovu pabrėžė Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Jis atkreipė Rusijos ministro dėmesį į Rusijos žinias-klaidoje paskleistus kaltinimus Lietuvai terorizmo finansavimu. "Tokie niekuo nepagrįsti kaltinimai yra visiškai nepriimtini ir neprisideda prie konstruktyvaus bendradarbiavimo, įskaitant ir kovoje prieš terorizmą", - pažymėjo jis.

Per Maskvos kontroliuojamą "TV Centr" rodytą laidą Lietuva buvo kaltinama terorizmo rėmimu, buvo raginama boikotuoti lietuviškas prekes.

A. Valionis taip pat atkreipė ES ir Rusijos kolegų dėmesį į tai, jog asmenų tranzitas į Karaliaučių vyksta geriau, nei daug kas tikėjosi, o krovinių tranzitas pamai netgi išaugo 10 procentų.

"Todėl negalima kalbėti apie kokias nors kliūtis tranzitui į Karaliaučių. Tranzitą labiausiai riboja infrastruktūros galimybės, kurias reikia plėtoti, ypač Rusijos pusėje. Lietuva visuomet buvo ir yra pasirėngusi konstruktyviai spręsti iškylančius klausimus bendrame tranzito per ES teritoriją kontekste", - teigė A. Valionis.

Susitikime buvo pažymėtas poreikis aktyviau bendradarbiauti kovoje prieš terorizmą.

Ukraina didina Lietuvos saugumą. Geri santykiai su Rusija - tik ne mūsų suvereniteto sąskaita - taip pat didina saugumą. Prisiminkime Karaliaučių, "koridoriaus" grėsmes", - sakė A. Valionis.

Apie būtinybę steigti Strateginių studijų centrą per Vilniuje vykusią konferenciją "Naujoji Lietuvos užsienio politika" šių metų gegužės mėnesį užsiminė laikinai prezidento pareigas ėjęs A. Paulauskas.

Iš pradžių planuota, kad Centras veiks prie Valstybės gynimo tarybos, vėliau - prie Užsienio reikalų ministerijos. Galiausiai nuspręsta, kad tai bus tarpžinybinė institucija.

Strateginių studijų centras - pirmoji nepriklausoma institucija Baltijos valstybėse, užsiimanti tokio pobūdžio tyrimais. Panašios institucijos jau veikia Lenkijoje, Čekijoje, Vengrijoje, Slovakijoje.

Doloresa Kazragytė

XXXIII ANTOSĖS KRYŽKALNĖLIAI

Ant kalno – balta didžiausia bažnyčia. Pakalnėje – ežeras. Kalno papėdėje, tarsi bažnyčios “užpečkyje”, - senelių prieglauda. Maža. Tik septynios senutės. Tokia prieglaudėlė, kuriai neįtikėtinai tinka jos gyventoja Antosėlė. Smulkutė, juodbruvė, rudomakim, tamsiom kasom, vikri kaip žebenškštis – turbūt tokia ji buvo jaunystėje. Ir tokie kryžkalniai! Toks likimas!

Antosėlės veidas – mažas, sudžiūvęs, tikros kaimiškos duonos kepalukas. Be galo malonus. Vyšnios spalvos megztinis, veltinukai su kaliošais, šviesi gėlėta švarkytė. Jokio senatvės kvapo. Jokios “sklerozės”. Mintis švari, nuosekli, žodžiai liete liejasi, tik vis oro trūksta. Dūsta Antosėlė. Seniai tiek daug bekalbėjo. Rodos, paimk ją ant rankų, patupdyk muziejuje ant lentynos ar ant skrynios ir užrašyk: “Proseneliukė Antosėlė”.

Jai jau 91-eri. Atrodo daug jaunesnė. Visos prieglaudos senikės laukė “svečių kambario” autobusiuko, kuris jas veža sekmadieniais į tą kalną, į sum_. Laukia ir pasirėdžiusi Antosėlė. Ir vis kalba dusulio

trupinamais sakinukais...

“Tėveliai nebuvo turtingi. Turėjo 7 hektarus žemės. Darbštūs. Gerai buvo pas tėvelius. Ai, kaip jaunystėje buvo gerai!

Jauną mane išleido už vyro. Jaunos tada tekėdavo. Ir tuoj – vaikeliai. Vienas po kito du sūneliai. Karas užėjo. Ir baigė... tas karas. Tad didelių baisumų taip ir nepajutau. Baisumai prasidėjo vėliau. Vienas sūnelis buvo septyniolikos, kitas penkiolikos, kai atnešė raštelį iš miesto: “Slėpkitės. Jus išves”.

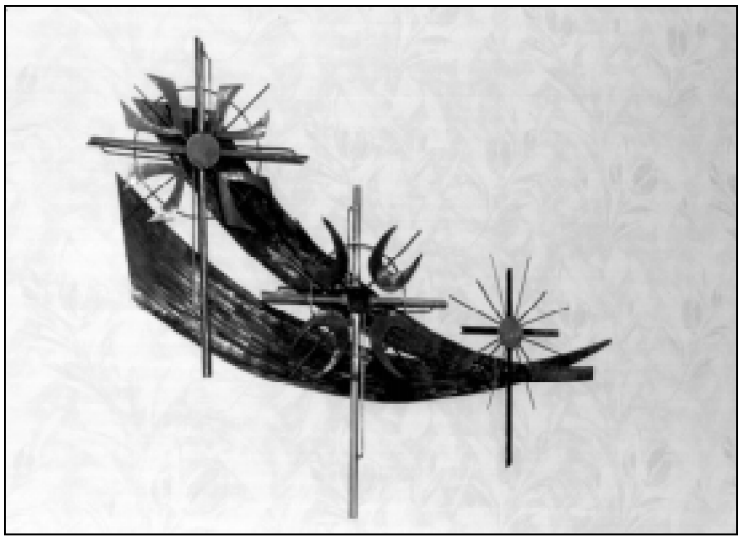
Ai, slapstėmės! Kur tik kas priėmė. Ir pas gimines, ir pas gerus žmones. Bet išėjo prikazai, kad areštuos ir tuos, pas ką ras besislapstančius. Bijojo žmonės. Ai, kaip bijojo. Nebuvo kur slėptis. Vyras ir sūneliai į mišką išėjo. Aš viena – tai šen, tai ten. Vaikai gi be pasų, be nieko... Ir miške. O naktelės mano bemiegės, o rūpestėlis, suspaudęs širdį. Niekad nepaleido. Ai, nežinojau, kad visą gyvenimą taip ir nebeatleis. Nežinojau, vaikeli. Mane gi pagavo. Nuteisė 20-čiai metų. Ir išvežė. Ai, kaip neišprotėjau, kaip atlaidiau, tik Dievulis težino. Į Vorkutą išvežė. O ten šaltis. O ten niekad tikros vasarėlės nebemačiau. Dirbom, dirbom ir dirbom. Meldžiaus ir meldžiaus. Tas meldimasis buvo kaip orą įkvėpti: ką bedarytum,

lūpos kruta ir kruta, vis “Sveika Marija”...

Mirė Stalinas. Tai man bausmę sumažino iki 10-ies metų. Apie vyrą, vaikus nieko nežinau. Rašiau, rašiau... Tai atrašo vis, kad gyvi, kad yra... O paskui nebrašo, nebrašo... O aš vėl rašau ir klausiu, ar gyvi, ar tebėr... Rašykit, kaip vaikai, meldžiu! Rašykit! Tai ir atrašė: “Nebėr nė vieno”. Miške žuvo. Ai, vaikeli, čia, krūtinėj, rodos, kažin kas sprogs. Norėjau mirti. Meldžiau Dievulio, prašiau, kad medis užgriūtų, kad sušalčiau, susirgčiau. Ai, koks skausmas, vaikeli, koks skausmas. Atlaidiau. Taip Dievulis panorėjo, Jo valia. Norėjo, kad gyventau. Nelabai suprantu, kam tas mano gyvenimas bebuvo reikalingas. Jis žino.

Grįžau Lietuvon. Tik pamotė buvo nepatenkinta. Savo vaikų su mano tėvu nebuvo sugyvenusi, bet ir manęs nemylėjo. O dirbau, stengiausi. Nemylėjo. Pradėjo suktis aplink mane toks našlys iš kito kaimo. Aš tai sakau: “Ne. Nesiženysiu. Kam man ta ženatvė?” Bet tėvulis sako: “Vaikeli, pamotė siunta, nenori tavęs. Pagalvok”. Ir apsiženiajau. Šešiolika metų išgyvenova. Jo ūkyje. Ir pamirė ant mano rankų.

Vėl viena. Jo sūnus apsigyveno su šeima. Vaikus jo auginau, dirbau, dirbau... Bet aš gi vis senyn, senyn... Kasi pajuto, kad nebe taip sparčiai apsisuku, jau ir nebekalba, prie stalo nebekviečia, jau kaip su svetima, kaip su nuomininke. Ai, vaikeli, sėdžiu, būdavo, prie langelio, žiūriu į gėles, ir visas gyvenimas plaukia, plaukia... Tėveliai, jaunystėlė, vaikeliai, mano sūneliai – tokie jauni, tokie gražūs, tokie vikrūs. Ir taip ilgu, taip ilgu, ir taip nebenoriu gyventi. Bet ne tokia Dievulio valia. Kodėl taip ilgai gyvenu? Tai va, kai jau visai mane įstūmė į kampą, kai jau ir malkelių nebeleidavo pasiimti, šalti pradėjau. Žiemos naktimis tupiu lovelėje visus drabužius susirengusi. Pas tolimą kaimyną šiaip taip nueidavau kartelį per žiemą į pirtelę. Ten ir pabūdavau kelias dienas, kol apšildavau. Geri žmonės. Kai pradėjo klebonėlis surašinėti senutes, tai kažkas apie mane papasakojo. Jis mane pirmą ir užrašė. Pasakė: “Tu, Antose, labiausiai verta prieglaudėlės”. Ir išėjau. Ir jau dveji meteliai čia esu. Ai, kokia laimė! Nieko netrūksta. Geros vienuolės. Ai, geros. Ir mergaitės, ir klebonėlis. Visi geri. Su Domicele gyvenava. Dviese. Jai jau beveik 100 metų. Ana gyva, eina. Sulinkusi per nugarą ji jau daug metų. Gal dešimt. Liga. O aš tai tik dūstu. Einam, parodysiu

Menininko Mariaus Narbutaičio kūrinys.

B. Paulionienės nuotr.

ORIGINALUS MENININKAS

Mano sesers Mylitos Nasvytienės lydimas, rugsėjo 11 dieną mane aplankė iškilus menininkas Marius Narbutaitis, pasižymėjęs savo labai originaliais kūriniais, kurių pagrindas yra geležis, iš kurios jis kuria meniškus kūrinius, jų tarpe gėles, kryžius ir daug kitų originalių temų.

Dar ankstyvoje jaunystėje, jis mokėsi lituanistinėje mokykloje, šoko “Grandinėleje”, buvo jūrų skautas ir Clevelando valstybiniame universitete įsigijo mechanikos inžiniero laipsnį, toje srityje jau išdirbęs per 25 metus.

Jis savo namuose įsitaisė dirbtuvę. Jo visi darbai pradedami iš vaizdo fantazijoje, pradedant nuo gabalo geležies. Iš tų gabalų reikia pradėti lankstyti geležį ir tas lankstymas tampa įvairiausiomis formomis. Metalų lankstymo metodai yra tokie: kartais pakaitinant virš ugnies, suėmus metalą savo rankomis, ir savo jėgomis lankstant tą metalą, kol jis įgauna formą. Pagavus priimtą formą, prasideda virinimo procedūra. Pirmas žingsnis yra metalo šlifavimas, kas jam duoda spalvą ir apipavidalinimą. Kad neprarastų spalvos, kartais reikia nulakuoti. Virinimo metodas keičiasi su metalo rūšimis. Kartais yra virinama elektriniu būdu. Jis vartoja ir

kambarėlį”.

Tikrai gražus. Švarus. Lovos tautiniais raštais išmargintais užtiesalais apklotos, šventi paveikslai, gėlių vazonėliai. Ir jokio senatvės kvapo. O viskas už lango žaliuoja, žydi.

Atvažiavo autobusiukas. Pamažėle, pamažėle senikės sulipo ir nuvažiavo pas savo mylimą Dievulį. Atsisveikinom. Pabučiavau Antosėlės galvelę, kaip kokį kvapnų duonos kepaluką.

O likusi viena žvelgia į baltus bažnyčios bokštus ir ištariau prašymą Dievuliui: “Leisk man, kai būsiu sena sena, gyventi tokioje prieglaudėlėje, kaip Antosėlė. Labai prašau”.

Kaip gera, kad vasara!

seniausią ir naujausią techniką metalui paruošti. Virinant metalą, kyla dujos, reikia nustatyti ugnį iki 5000 laipsnių karščio. Išvadoje iškyla lietuviškas kryžius, gėlės, vazos. Daug tų darbų yra labai stipri fantazija. Net ir Palanga yra atvaizduota metalo forma.

Darbe jį prašė išlaikyti Ohio valstijos metalo virinimo egzaminą, kurį jis sėkmingai išlaikė. Marius dirba kaip mechanikos inžinierius, bet norėtų verstis iš savo meno. Jis tvirtina, kad į metalą reikia įdėti ir dvasinių ir fizinių jėgų.

Jo šeima lietuviška – žmona Saulė, buvusi Kazėnaitė, ir 13 metų dukrelė Aleksa. Jo šeima jį remia jo darbe ir meniškoje veikloje, todėl jis nori padėkoti savo šeimai. Publikai sunku įsivaizduoti, kiek reikia sutelkti dvasinių ir fizinių jėgų, dirbant su metalu. Spalio 9 – 10 dienomis Dievo Motinos parapijos auditorijoje vyks jo darbų paroda. Ypatinai skatintina jaunas lietuviškas šeimas įsigyti jo meno kūrinių, kuriais galės papuošti savo namus. Tai sunkiai randami meno originalai.

Aurelija M. Balašaitienė

ATKURIAMIEMS VALDOVŲ RŪMAMS –SENIEJI GOBELENAI

Vilnius, rugsėjo 24 d. (ELTA). Valdovų rūmų paramos fondas iš vieno Lietuvos antikvariato įsigijo du garsiose Aubusson dirbtuvėse Prancūzijoje išaustus gobelenus atstatomų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų interjerams ir ekspozicijoms. Tai XVII amžiaus gobelenas su mitologine scena ir XVIII amžiaus verdiūra - žalio kolorito gobelenas, kuriame vaizduojami peizažai, vešli augmenija, gyvūnų figūros. Abu gobelenai kainavo 80 tūkst. Lt.

Prieš gobeenus pristatant visuomenei ilgalaikėje parodoje “Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radiniai” Taikomosios dailės muziejuje abu gobelenai bus išvalyti ir išlyginti bei ištempti ant porėmių Prano Gudyno restauravimo centre.

Keturiasdešimt antrasis “Dirvos” NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapvardžiu. Šis slapvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2004 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija - 500 JAV dolerių,
Antroji premija - 300 JAV dolerių

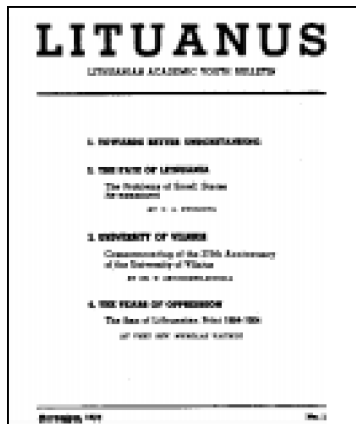
*Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia
paprasta balsų dauguma.*

“LITUANUS” PENKERI DEŠIMTMEČIAI

Antanas Dundzila

Jau seniai nutilo mūsų studentijos organizuoto veikimo aidai, ypač klestėję Vokietijos pokarinių lagerių prieglaudoje ir 1950-1960 m. bėgyje Amerikoje. Tačiau tais laikais Lietuvos studentų sąjungos JAV vienas pradėtas darbas tebesitęsia ir šiandien – net per penkiasdešimt metų: tai keturis kart per metus angliškai kalbančiam pasauliui leidžiamas *Lituanus* žurnalas.

Penkeri dešimtmečiai nenutrūkstančios veiklos spaudos – informacijos darbe yra daug pasakantis faktas. Tokia suaktis liudija kelis dalykus: kad kantrybės, visuomeninių išteklių bei jėgų mūsų sąlygose nepritrūko, taip pat kad leidinys tapo net laiko patvirtinta būtinybe. *Lituanus* metrikoje rašoma, kad tai mokslo ir meno žurnalas, nagrinėjantis Baltijos kraštų, ypač Lietuvos temas.

Pirmojo *Lituanus* numerio viršelis

Lituanus žurnalo, kad ir apytikrė statistika atrodo imponantiškai. Šį rudenį pasirodys 200-sis numeris. Viso išleista apie 14,000 puslapių ir, apytikriai skaičiuojant, 800 straipsnių. Tik pagalvokime: anglų kalboje tai kalnas medžiagos apie Lietuvą ir lietuvius. Periodikoje angliškai apie Lietuvą šiuose skaičiuose gali glūdėti ir šioks toks rekordas! *Lituanus* straipsnių santraukos yra komplektuojamos keliuose profesiniuose biuruose, gi University Microfilms firma Michigan valstijoje žurnalą mikrofilmuoja. Šiuometinis tiražas – 3,000 egz., žurnalo straipsnius galima rasti internete, www.Lituanus.org. Ryšium su 50 metų darbo sukaktim, redakcija yra paskelbusi 500 dol.

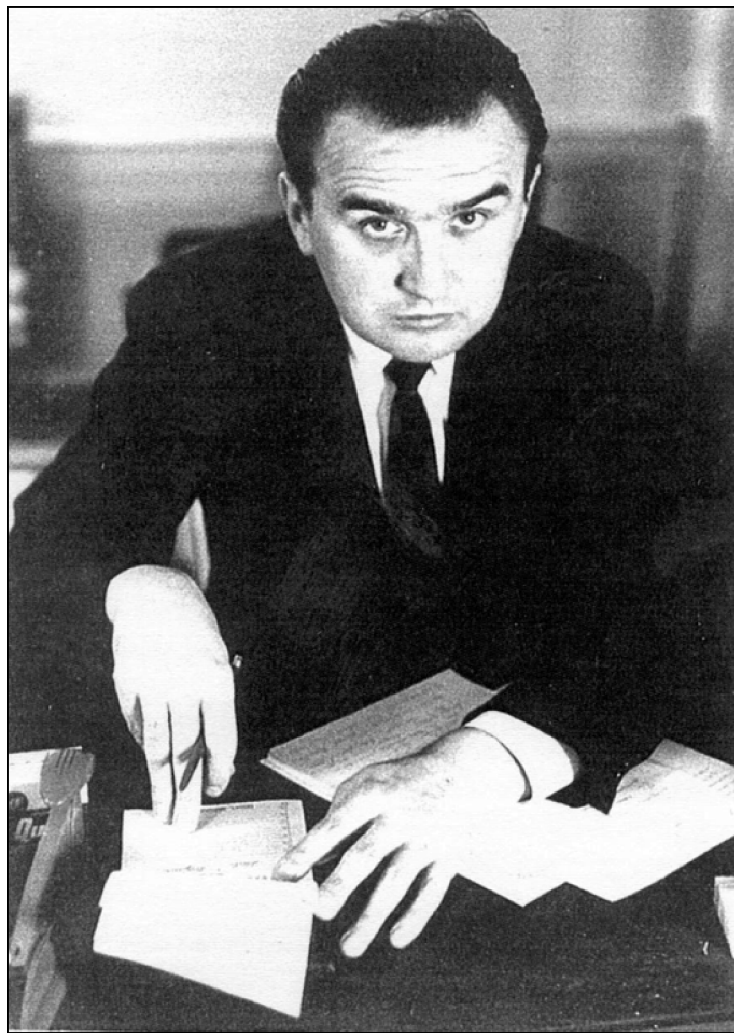
premią už geriausią mokslinį straipsnį spaudos draudimo panaikinimo (1904, irgi 100 metų sukaktis!) tema.

Žurnalo steigimo užuomazgoje, kaip visada, buvo mesta mintis ir tinkamu laiku, tinkamoje aplinkybėse talentingai parodyta iniciatyva. *Lituanus* leidimo minties autorium ir jo pirmuoju rėmėju pinigais buvo žinomas Amerikos lietuvis Juozas Bachunas (1893-1969). Jis viename ankstyvame mūsų studentijos suvažiavime iškėlė sumanymą ir pasiūlė savo paramą. Tačiau sumanymo, net su pinigais, neužteko. Konkrečiai leidinio iniciatorium ir leidimo organizatorium 1954 m. buvo University of Illinois pramoninės psichologijos daktarantas Vytautas Vygantas (1930-1998). Jis tuometinėje Lietuvos studentų sąjungos vadovybėje sudarė sąlygas ir leidimui sukūrė bazę, po to dar beveik dešimtmetį įvairiose pareigose aktyviai rūpinosi žurnalo reikalais. Pradžioje žurnalą redagavo Illinois Universitete studijavę studentai, oficialiai leidėju buvo tuomet veikusi Lietuvos Studentų Sąjunga JAV. Po kelių metų redakcija perėjo į universitetus baigusią, jaunų visuomenininkų rankas. Lietuvos Studentų Sąjungai nykstant iš mūsų visuomeninio akiračio, 1963-1964 buvo suorganizuota pelno nesiekianti *Lituanus* fondacija, kuri žurnalo leidimu rūpinasi ir šiandien. Fondacijos direktorius skiria JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba. Šiuo metu žurnalą redaguoja prof. Violeta Kelertienė, talkinama redakcinės kolegijos – Vainio Aleksos, Antano Klimo, Rasos Mažeikaitės, Michael Murphy, M.B. Slavėno ir menui – Algimanto Kezio; Arvydas Tamulis darbuojasi administraciniu redaktorium.

Iš penkerių dešimtmečių perspektyvos žvelgiant į pradinį *Lituanus* žingsnius, galime džiaugtis. Pradiniuose numeriuose atsispindėjo Lietuvos studentų sąjungos pradininkų Vytauto Kavolio ir Vytauto Žvirzdžio – Vardžio, 1951 paskelbto atsisaukimo iššūkis,

“...įjungti lietuvius studentus į Lietuvos laisvės kovą tarptautiniame bei amerikietiška forumė, kartu ir tautinėje bendruomenėje...” Skaitytojų akiratyje tais laikais kreiptas dėmesys į studentiją, Amerikos bei svetimų kraštų studentų organizacijas. Laikui bėgant, tas akiratis plėtėsi: žurnalas perorientuotas į platesnį akademinį pobūdį, išvystyta lietuvių kultūrinių temų sritis. Gi Lietuvos laisvėjimo laikotarpiu vėl konkrečiau atsigręžta į Lietuvos laisvės aspiracijas. Tad tik pažiūrėkime: šiandien Lietuva vėl nepriklausoma, NATO ir ES narė – o apie tai juk buvo rašyta pirmojo numerio vedamajame! Iš žurnalo kultūrinių laimėjimų galima prisiminti, kad ir tokį pavyzdį: Čiurlioniui skirtas numeris (1961, Nr. 2) pateko į Portugaliją ir ten sudomino žymų meno kritiką M. Dionisio. Šiandieną galima teigti, kad *Lituanus* misija – kalbėti apie Lietuvą ir lietuvius – nepasibaigė. Tai liudija kad ir 50-ties metų proga paskelbta premija už straipsnį apie spaudos draudimą.

Kiniečių priežodis sako, kad tūkstančio mylių kelionė prasideda pirmaisiais žingsniais. Prieš pusšimtį metų pirmuosius žingsnius žengė *Lituanus*. Pirmieji žurnalo kolektyvai anuomet tikrai negalvojo apie *Lituanus* amžių, nes rūpėjo kiti reikalai. Nueitus žingsnius galima įvairiai vertinti. Šių metų pradžioje ilgametis redakcinės kolegijos narys (bus bene suredagavęs didžiausią skaičių numerių, žurnale paskelbęs daug savo straipsnių) A. Klimas “*Drauge*” paskelbė linkėjimą, kad sukakties proga Lietuvos fondas *Lituanus* žurnalui paskirtų 50 tūkst. dolerių, atseit po tūkstantį už metus... (Nežinau, ar kas rimtai apie šį linkėjimą pagalvojo, ar Lietuvos fondui prašymą ėmėsi rašyti.) Bet esmėje šis siūlymas išreiškia vykdyto darbo įvertinimą. Aš gi, ypač stebėdamasis per 50 metų talkininkų ištverme, dabar sakau, kad *Lituanus* misija nepasibaigė. Sakau, kad tas pirmasis žurnalo pusšimtis metų tapo į instituciją išaugusio mūsų žurnalo tik pirmaisiais žingsniais... šiek tiek kitoje laiko skalėje.

Vytautas Vygantas (1930-1998)

LR VYRIAUSYBĖ LAUKIA SIŪLYMŲ MENO PREMIJOMS TEIKTI

Vilnius, rugsėjo 24 d. (ELTA). Šiais metais vėl bus skiriamos Vyriausybės meno premijos už reikšmingus Lietuvos menui ir kultūrai darbus, taip pat už menininko iškilios kūrybinės veiklos visumą.

Pasiūlymus skirti meno premijas gali teikti asmenys, kūrybinės sąjungos, meno institucijos, visuomeninės organizacijos. Siūlymus Vyriausybės meno premijai prašoma siųsti į Kultūros ministeriją iki spalio 18 dienos.

Meno premijos skiriamos Lietuvos, taip pat Pasaulio lietuvių bendruomenės ir kitiems užsienio šalių menininkams. Tais atvejais, kai premija skiriama autorių kolektyvui, ji išmokama po lygiai kiekvienam autoriui.

Menininkų darbus vertina ir Vyriausybei rekomenduoja Meno premijų komisija, sudaroma iš menininkų, kultūros darbuotojų atsižvelgiant į Lietuvos kultūros ir meno tarybos, Meno kūrėjų organizacijų asociacijos pasiūlymus.

Vyriausybės meno premijos už reikšmingus Lietuvos menui ir kultūrai darbus buvo įsteigtos 1997 metais ir iki 1999 metų vasaros pagal susiklosčiusią tradiciją buvo teikiamos dukart per metus: Mindaugo karūnavimo - Valsybės dienos ir Šv. Kalėdų proga. 2002 metais atnaujinus Vyriausybės premijų skyrimą, jos teikiamos tik prieš Kalėdas.

Pernai nustatytas nekintantis Vyriausybės meno premijų skaičius - dešimt premijų po 18,75 tūkst. Lt.

Pernai Vyriausybės meno premijos buvo įteiktos fotome-

ninkui Algimantui Aleksandravičiui, Valstybinio pučiamųjų orkestro “Trimitas” dirigentui Ramučiui Balčiūnui, dailininkams Vytautui Cipliauskui, Rimantui Dichavičiui, Svajonei ir Pauliui Stanikams, kompozitoriui Vytautui Laurušui, rašytojui Vytautui Martinkui, architektams Algimantui ir Vytautui Nasvyčiams, teatro režisierėi Daliai Tamulevičiūtei ir skulptoriui Vladui Vildžiūnui.

Iš viso Vyriausybės meno premijas yra pelnę apie keturias dešimtis garsių Lietuvos menininkų.

Vienintelis šios premijos 1999 metais atsisakė muzikas Petras Vyšniauskas. Savo premiją saksofono virtuosas tuomet skyrė Plungės muzikos mokyklai instrumentams pirkti.

VILNIUJE GAUDŽIA TEATRO “SIRENOS”

Vilnius, rugsėjo 24 d. (ELTA). Sostinėje prasideda vienas svarbiausių Lietuvoje teatro įvykių - pirmasis tarptautinis Vilniaus teatro festivalis “Sirenos”. Dešimt dienų, iki spalio 3-osios, truksiančiame festivalyje Vilniaus publika išvys Europos teatro žvaigždžių spektaklius, bus plačiai pristatyta naujausia lietuviška scenos kūryba, vyks diskusijos tarp teatro žiūrovų ir kūrėjų.

Festivalis prasidėjo Belgijos teatro “Victoria” spektakliu “Uebung” (“Pratybos”), režisuotu Josse De Pauw. Jaunimo teatre rodomas spektaklis buvo apdovanotas 2001 m. Teatro festivalio prizų už geriausią pastatymą Flandrijoje ir Nyderlanduose.

IŠ LITUANUS METRIKOS: PIRMOJO PENKMEČIO REDAKCIJOS NARIAI:

I. Čepėnaitė, K. Čerkeliūnas, A. Dundzila, V. Gaškaitė, A. Landsbergis, K. Mikėnas, A. Pabarčius, G. Penikas, T. Remeikis, L. Sabaliūnas, K. Skrupskelis, R. Šilbajoris, A. Staknienė, D. Valančiūtė, V. Vygantas.

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

SPALIO 9-10 dienomis Mariaus Narbutaičio meno darbų paroda Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Rengia vyr. skaučių Židinys.

SPALIO 17 d. 7:30 p.p. pianisto Andriaus Žlabio koncertas Reinberger Hall at Severance Hall.

LAPKRIČIO 6 d., šeštadienį, 6:00 v.p.p. S. Stasienės knygos **“Kulinarija ir papročiai”** pristatymas Dievo Motinos parapijos apatinėje salėje. Rengia Korp! Giedra.

LAPKRIČIO 13 d. 2:30 v.p.p. plačiai išgarsėjusio Vilniaus kvarteto koncertas Clevelando Meno muziejuje (University Circle). Programoje Beethoven ir lietuvių kompozitorių kūriniai.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

CHICAGO, IL

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Amerikos Lietuvių Tarybos 64-asis metinis suvažiavimas vyks lapkričio 6 d., šeštadienį Balzeko lietuvių kultūros muziejuje 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. Suvažiavimo metu bus apžvelgti atlikti darbai, vyks svarstymai ir bus patvirtinti ateities veiklos uždaviniai. Daugiau informacijos ALTo raštinėje telefonu 773-735-6677.

LIETUVIŠKOS ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS

Čikaga su savo apylinkėmis teisėtai gali pretenduoti į lietuviškiausio JAV miesto titulą - čia šiais mokslo metais duris atveria net penkios lituanistinės šeštadieninės mokyklos.

Neseniai įsteigtoje Kovo 11-osios mokyklėlėje Plainfield rajone, kaip ir pernai, mokysis apie 20 vaikų. Rugsėjo 25 dieną duris atvėrė nauja - “Rasos” lituanistinė mokykla Naperville rajone. Pirmaisiais metais šioje mokyklėlėje planuojama priimti

taip pat apie dvi dešimtis mokinių.

Jau trečius metus iš eilės duris atvėrė “Gedimino” lituanistinė mokykla, įsikūrusi šiaurinėje Čikagos dalyje. Šįmet čia mokysis jau 35 mokinukai, nors pernai buvo užsiregistravę 20 mokinių.

Tačiau didžiausias krūvis atiteko, kaip ir pernai, Čikagos bei Maironio lituanistinėms mokykloms, kur moksleiviai jau seniai skaičiuojami ne dešimtimis, o šimtais.

Čikagos lituanistinė mokyklą šiais mokslo metais lankys beveik 350 mokinių. Kaip pasakoja direktorė Jūratė Dovilienė, mokykla didesnio mokinių skaičiaus jau nelabai ir turėtų galimybės priimti, mat yra išnaudotos beveik visos įmanomos patalpos. Paskutiniosios buvo įrengtos prieš pat mokslo metų pradžią Jėzuitų vienuolyne išvertus kelias sienas ir taip padidinus mokyklos patalpas. Po šios rekonstrukcijos net keturios klasės tapo nepalyginamai erdvesnės, įrengtos ir dar dvi papildomos klasės. Maironio lituanistinė mokykla, veikianti Pasaulio lietuvių centro pastate Lemonte šiais metais, turi netoli puspenkto šimto mokinių.

LIETUVOJE

KLAIPĖDOS MUZIKINIO TEATRO NAUJAS SEZONAS

Ką tik pabaigęs visą rugpjūtį trukusį 7-ąjį operos ir simfoninės muzikos festivalį “Muzikinis rugpjūtis pajūryje”, Klaipėdos muzikinis teatras išpūdinga premjerų gausa rugsėjo 25-ąją pradėjo naują savo sezoną.

Aštuonioliktojo uostamiesčio muzikinio teatro sezono pradžia parengtos net trys premjeros. Tai Viktoro Lebedevo miuziklas su ženklų “S” “O, mielas drauge” pagal Gi de Mopasano romaną, Imrės Kalmano operetė “Čardašo karalienė”, kitaip dar žinoma “Silvos” pavadinimu, ir Volfango Amadėjaus Mocarto komiška opera “Figaro vedybos”.

V. Lebedevo miuziklą “O, mielas drauge” pastatė jauna teatro menininkų komanda. Šio miuziklo režisierius nuolat eksperimentuoti bei siekti ypatingo spektaklio vizualumo linkęs Ramūnas Kaubrys. Miuziklo dirigentas ir chormeisteris Vladimiras Konstantinovas. Stilingus šokius, o jų spektaklyje ištis netruksta, sukūrė choreografas Aurelijus Liškauskas. Miuziklo stilistiką, šiuolaikinį ir drąsų jo sprendimą puikiai pabrėžia Jolantos Rimkutės kostiumai ir Artūro Šimonio scenografija. Paryžiaus salonų kerėtojo Žoržo Diurua vaidmenį sukūrė Virgis Pupšys, jo scenos partnerės - Jadvyga Griksienė, Aurelija Dovydaitienė, Rasa Ulteravičiūtė ir Rita Konstantinovicienė.

Iki šiol pasaulio scenose karaliaujančią I. Kalmano “Čardašo karalienę” pastatė tikri operečių asai režisierius Gintas Žilys ir dirigentas Stasys Domarkas. Jiems talkino chormeisteris Vladimiras Konstantinovas ir baletmeisteris Vaclovas Sasnauskas, atkūręs garsiosios J. Pankratės choreografiją, naudotą Kauno valstybinio muzikinio teatro “Silvoje”.

Išskirtinio puošnumo ir prabangos, o tuo pačiu ir funkcionalumo operetei suteikia jau minėtųjų dailininkų Jolantos Rimkutės ir Artūro Šimonio darbai. Silvą vaidina ne tik

uostamiesčio publikai puikiai žinoma Dalia Kužmarskytė, jos scenos partneriai - Mindaugas Gylys, Jadvyga Griksienė, Valerija Balsytė, nepainiojami teatro komikai Šarūnas Juškevičius ir Stasys Rezgevičius. Vieną iš vaidmenų atlieka ir popdainininkas Deividas Norvilas.

V. A. Mocarto **“Figaro vedybų”** statytojai - dirigentas Stasys Domarkas, režisierius Eligijus Domarkas, dailininkė Sofija Kanaverskytė ir chormeisteris Vladimiras Konstantinovas. Pagrindinius vaidmenis šioje komiškoje operoje atlieka Valerija Balsytė, Rita Petrauskaitė, Artūras Kozlovskis ir Mindaugas Gylys.

Kaip teigia Klaipėdos muzikinio teatro vadovas maestro S. Domarkas, naujasis teatro sezonas stebins ne tik šiomis premjeromis, bet ir teatro garsinimu visoje Lietuvoje ir už jos ribų. Tarp artimiausių teatro planų kompaktinių plokštelių su žymiausiais teatro spektakliais leidyba, teatro gastrolės Vokietijoje bei Lenkijoje. Žinoma, nenutrūks ir maestro suburto Mažosios Lietuvos simfoninio orkestro veikla, jis į naują koncertinę programą pakvies jau spalio 1-ąją. Naujuose teatro kūrybinuose planuose - latvių kompozitoriaus Z. Liepinio roko opera **“Paryžiaus katedra”**, kuri su didžiuliu pasisekimu rodoma Rygos operos teatre. Nebus pamirštas ir mažasis žiūrovas bei tradicinėmis tapusios gastrolės po Vakarų Lietuvos regiono miestus.

Anot Klaipėdos muzikinio teatro literatūrinės dalies vedėjo Ovidijaus Petkevičiaus, nors

“PIRMOJO BALTIJOS KANALO” TRANSLIACIJAS LIETUVOJE REIKĖTŲ NUTRAUKTI

Lietuvos radijo ir televizijos komisija, nesiryžusi nutraukti Latvijos transliuotojo “Pirmojo Baltijos kanalo” veiklos Lietuvoje, sukūrė pavojaingą precedentą.

Taip teigiama Lietuvos radijo ir televizijos asociacijos prezidento Pauliaus Kovo laiške Lietuvos radijo ir televizijos komisijai.

“Manome, jog komisija savo pareiškimu ir reakcija į minėtus įvykius įtvirtino pavojingą precedentą, suformavo ydingą praktiką, kuria sudėtinga efektyviai ir greitai nutraukti itin šurkščius teisės aktų pažeidimus, o retransliuotojas visiškai neįpareigojamas

S.Gedgaudienė, Cleveland, OH	100
V.Juodvalkis, Los Angeles, CA	100
A.Sutkus, Beverly Shores, IN	90
A.Mackevičius, Belmont, MA	45
A.Januška, Milton, MA	30
G.Meiliūnas, New York, NY	20
B.Miklius, St. Petersburg, FL	20
B.Čyvas, Cleveland, OH ..	15
R.Šležas, Dorchester, MA	15
N.Von Kiparski, Montvl., OH	15
J.Chernetzky, Beachwood, OH	12
R.Čiuberkis, Clev., OH	10
W.Diehl, Wickliffe, OH	10
O.Skardis, Euclid, OH	10
L.Stepaitis, Arlington H., IL	10
G.Sirutis, Santa Monica, CA	2

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

ir iki šiol teatras reguliariai propagavo nacionalinių autorių kūrinius, tačiau ypatingu pastarojo sezono bruožu taps išskirtinis dėmesys nacionalinių autorių kūrinių pastatymams, jų sukūrimo inspiravimui. Sezonui įpusėjus teatro repertuarą turėtų papildyti nauja ir intriguojanti **Audronės Žigaitytės opera**, bus atsigręžta ir į anksčiau sukurtus nacionalinius veikalus.

kontroliuoti platinamos informacijos turinio, jos teisėtumo”, - pabrėžiama P. Kovo laiške. Kaip primena ELTA, praėjusią savaitę Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija konstatavo, jog “Pirmojo Baltijos kanalo” transliuotoje laidoje “Amžiaus paslaptys” buvo skleidžiama dezinformacija, joje kėsiniama į Lietuvos teritorinį vientisumą.

Lietuvos radijo ir televizijos komisija po kelių dienų taip pat pabrėžė, jog šioje laidoje buvo pademonstruota akivaizdi nepagarba mūsų šalies istorijai bei valstybingumui, kvestionuoti neginčijami ir visuotinai pripažinti istoriniai faktai.

Century 21
Leaders

Real Estate For You World

The Greens of Lyndhurst
5866 Mayfield Road
Lyndhurst, Ohio 44124

Ričardas Širvinskas
Realtor

440 749-2121
440 443-2100

rsirvinskas@peoplepc.com

- padėdų pirkti, parduoti, išsinuomuoti nekilnojamąjį turtą,
- atlikti nemokamą nekilnojamojo turto analizę,
- profesionalus statybos darbų įvertinimas,
- padėdų surasti finansavimą su minimaliu ar be pradinio įnašo

VISOS KONSULTACIJOS NEMOKAMOS IR KONFIDENCIALIOS!

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma Atėnuose, kai Lietuvos krepšinio rinktinė nugalėjo JAV rinktinę 94-90 ir "Svajonių komanda" tapo nugalima.

SPORTAS

Iškilmės Monako Kuni-gaikštystės Grimaldi rūmų salėje vainikavo šiemetį lengvosios atletikos sezoną. Tarp garbingiausių svečių šioje šventėje buvo užvakar buvo ir lietuvis Virgilijus Alekna. Disko metikas buvo vienas iš penkių kandidatų geriausio metų lengvaatlečio titului gauti.

Atėnų parolimpinių žaidynių dziudo varžybose svorio kategorijoje iki 90 kilogramų Lietuvos atstovas Jonas Stoškus pirmadienį pralaimėjo pirmą kovą, tačiau po to laimėjo tris kartus iš eilės ir iškovojo bronzos apdovanojimą. Lemiamoje kovoje lietuvis įveikė Pietų Korėjos atstovą Jungą Miną Parką.

Parolimpiadoje K.Skučas pelnė sidabrą. O pirmąjį medalį - bronzos vakar Atėnuose pelnė mūsų šalies dziudo atstovas.

Atėnų parolimpiadoje - dar viena bronza . Atėnų par-

olimpinėse žaidynėse jau trys lietuviai tapo prizinininkais. Trečią vietą 10,000 m bėgime užėmė Kęstutis Bartkėnas. Taip pat bronzą yra laimėjęs dziudo imtynininkas Jonas Stoškus, o žaidynių vicečempionu tapo plaukikas Kęstutis Skučas.

Graikijos sostinėje vyksančiose XII parolimpinėse žaidynėse stajeris Kęstutis Bartkėnas iškovojo Lietuvai trečią medalį. Jis 10,000 metrų (T13 grupė) nubėgo per 32 minutes 5,17 sekundės ir, pagerinęs asmeninį rekordą, iškovojo bronzos medalį. Dziudo varžybose svorio kategorijoje iki 90 kg Lietuvos atstovas Jonas Stoškus pirmadienį iškovojo bronzos medalį, kovoje dėl trečiosios vietos nugalėjęs Pietų Korėjos atstovą Džung Min Park.

Pastarąjį sezoną Kauno "Žalgirio" marškinėlius vilkėjęs Darjušas Lavrinovičius įtrauktas ne tik į LKL čempio-

nų, bet ir į Alytaus "Alitos" komandos paraišką. Šiuo metu traumą besigydantis 212 centimetrų ūgio 24 metų puolėjas formaliai priklauso alytiškiams, tačiau prieš metus buvo paskolintas žalgiriečiams. "Žalgiris" mano, kad mes Lavrinovičių paskolinę jiems, o mes jį jiems nebeskoliname, - sakė "Alitos" direktorius Linas Jakštonis. Darjušas Lavrinovičius - tarp dviejų ugnių.

Kauno "Žalgirio" krepšininkai, grįžę iš treniruočių stovyklos Ispanijoje, namuose neišbuvo nė paros - jie išskrido į Suomiją, kur dalyvauvo keturių komandų turnyre.

Algirdas Tatulis Lietuvai iškovojo ketvirtą medalį Atėnų parolimpinėse žaidynėse. Judėjimo negalią turintis 52 metų atletas diską vakar nusviedė 43 m 52 cm ir pelnė bronzą.

21 metų Viktorija Čmilytė įrodė esanti viena pajėgiausių pasaulio šachmatininkių. Ji trečiąkart įveikė planetos vicečempionę Jekateriną Kovalevskają iš Rusijos ir laimėjo mačą Šiauliuose.

Vargais negalais iki Šveicarijos Bazelio mieste vykusio Pasaulio kikbokso čempionato nukeliaavę Lietuvos kikbokso meistrai grįžo iš jo su dviem bronzos medaliais. Juos iškovojo 17-metė klaipėdietė Olga Gorbonosenko ir vilnietis Vadimas Zelevas. Čempionato metu lietuviai sulaukė kelių malonių akimirkų. Ričardas Baika patvirtintas WKA ir IAKSA oficialiu atstovu. Klaipėdiečiui Dmitrijui Baranovskiui suteikta tarptautinė teisėjo kategorija.

Rusijos Maskvos CSKA krepšinio klubas, su kuriuo trejų metų sutartį yra pasirašęs Lietuvos rinktinės puolėjas Kšištofas Lavrinovičius, pa-

tvirtino, kad tikriausiai paskolins jį Maskvos "Dinamo" ekipai.

Šalies įvaizdį formuojantys ir olimpiniais medaliais besididžiuojantys sporto vadovai peržengė padarumo ribas, kai LLAFF surengtoje spaudos konferencijoje olimpinis čempionas buvo priverstas aiškintis, kodėl ir kieno dėka Atėnuose laimėjo auksą. Kodėl ir už ką jis dėkingas aukščiausio lygio mokslininkui A.Stanislovaičiui, globojusiam tituluotą atletą visus ketverius metus.

Plaukikų rinktinės vyriausiasis treneris A.Juozaitis su kaupu pateisino į jį dėtą viltis. O atlygis irgi išpūdingas: premija už puikų olimpiečių pasirodymą - 1500 litų.

Lietuvos dviratininkai Italijoje rengiasi pasaulio čempionatui. Nurimus aistroms, kurios buvo kilusios moterų plento dviračių komandoje Atėnų olimpiados išvakarėse, dviratininkės ramiai treniruojasi ir žada trasoje nesavanaudiškai padėti viena

kitai. Po dviejų metų pertraukos Lietuvai pasaulio čempionato vyrų lenktynėse atstovaus ir Raimondas Rumšas, kuriam liepos mėnesį baigėsi diskvalifikacija dėl dopingo vartojimo.

"Aš tikėjauosi pergalės, bet apie tokią - tik svajojau",- prisipažino Lietuvos moterų krepšinio rinktinės treneris Algirdas Paulauskas. Lietuvos moterų krepšinio rinktinė su kaupu atsirevanšavo prancūzėms už pralaimėjimą ir tapo grupės laimėtojomis.

Lietuvos moterų krepšinio rinktinė - per žingsnį nuo kelialapio į Europos čempionatą. Vilniuje mūsų šalies krepšininkės įtikinamai laimėjo Senojo žemyno pirmenybių atrankos varžybų penktojo turo rungtynes prieš Prancūzijos komandą 73:53 ir tapo A grupės laimėtojomis.

Baigiantis irklavimo sezonui Klaipėdoje tradiciškai vyksta tarptautinė Danės regata. Gaila, kad Lietuvos irklavimo federacija nelaiko šių varžybų svarbiomis.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

Fixler Realty Group, Inc.
For first time home buyers, investors, or for those who wish to sell their homes, contact
LINAS MULIOLIS
216-387-3204
linas@fixlerrealty.com
or visit our home on the web at
www.fixlerrealty.com.

Fixler Realty Group, Inc.
Lyndhurst, Ohio

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama, leidanti jauką atmosferą, rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)